

PATVIRTINTA
Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos
2015 m. gruodžio d.
sprendimu Nr

**ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO
2014–2015 M. PLANAS**

1. ĮVADAS

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas atnaujina 2010 m. lapkričio 30 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T–1388 patvirtintą *Šalčininkų rajono savivaldybės 2011–2020 m. atliekų tvarkymo planą*. *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas* rengiamas remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo ir 2010 m. gruodžio 16 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–1004 patvirtintomis *Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams* nuostatomis.

Komunalinių atliekų tvarkymo planavimo tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemonės, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius–ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios 2014 m. balandžio 16 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 366 patvirtintame *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo tikslų ir užduočių įgyvendinimą. Plano sprendiniai neprieštarauja 2015 m. birželio 12 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos nutarimu Nr. 51/IS–16 patvirtinto *Vilniaus apskrities regioninio 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plano* nuostatomis. Planas rengiamas įvertinant ir perkeltant naujas *Vilniaus apskrities regioninio 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plane* numatytas regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemones. Šis planas taip pat neprieštarauja Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2011 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T–28 patvirtintam *Šalčininkų rajono savivaldybės 2011–2015 metų strateginiam plėtros planui*.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys:

- Esamos komunalinių atliekų tvarkymo būklės apžvalga;
- Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014–2020 m. laikotarpiui;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014–2020 m. laikotarpiui;
- Komunalinių atliekų srautų susidarymo ir tvarkymo ateityje vertinimas;
- Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
- Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą rengia Šalčininkų rajono savivaldybės administracija. Sprendimus dėl atliekų tvarkymo plano tvirtinimo ir pakeitimų priima Šalčininkų rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos ir UAB „VAATC“ siūlymus bei konsultuodamasi su socialiniais ekonominiais partneriais. Savivaldybės vykdomoji institucija yra atsakinga už patvirtinto savivaldybės atliekų tvarkymo plano priemonių įgyvendinimą bei organizuoja savivaldybės teritorijoje esančių komunalinių atliekų ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467 patvirtintame *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, šiam planui atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės

informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliekamos, vadovaujantis 2015 m. kovo 9 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–208 patvirtintu *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašu*.

2. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Esama komunalinių atliekų tvarkymo būklės Šalčininkų rajone apžvalga parengta remiantis Šalčininkų rajono savivaldybės ataskaitomis Aplinkos apsaugos agentūrai apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą 2013 m. ir 2014 m. (toliau – Savivaldybės ataskaitos AAA už 2013–2014 m.), kitais Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos ir UAB „VAATC“ pateiktais duomenimis, Lietuvos statistikos departamento, Nekilnojamo turto registro duomenimis ir kt.

2.1 Bendra informacija apie savivaldybę

Šalčininkų rajono savivaldybė yra įsikūrusi Vilniaus apskrities pietrytinėje dalyje. Rajonas ribojasi su Vilniaus, Trakų ir Varėnos rajono savivaldybėmis, pietuose ir rytuose rajono ribos sutampa su Lietuvos – Baltarusijos valstybine siena. Didžioji rajono dalis yra monotoniško reljefo Eišiškių plynaukštėje, šiaurės vakarai – šilais apaugusioje smėlingoje Dainavos žemumoje, rytinė rajono dalis – Medininkų aukštumoje, kurioje prie Katkuškių iškilusi aukščiausia (265 m.) rajono vieta. Žemiausia rajono vieta (121 m.) yra ten, kur Šalčia kerta rajono administracinę ribą. Per šiaurinę rajono dalį teka Merkys su keliolika trumpų intakų. Didžiausias Merkio intakas Šalčia kerta rajono teritoriją pietinėje dalyje. Rūdninkų girios viduriu teka Šalčios intakas Visinčia. Šalčininkų rajone yra 8 ežerai. Didžiausi yra Kernavo ir Papio ežerai. Taip pat rajone yra 18 tvenkinių. Miškai užima 43,77 proc. rajono ploto (miškingumas 1,5 karto didesnis negu vidutiniškai Lietuvoje). Ryškiausias Šalčininkų rajono miškų bruožas – jaunas jų amžius ir nedidelė rūšinė medžių įvairovė. Didžiausias miškų masyvas – Rūdninkų giria, kuri susideda iš 23 miškų, kurių didžioji dalis priklauso šiam rajonui. Savivaldybės plotas 1491,4 km². Miestai ir gyvenvietės užima 2,21

Pav. 1 Šalčininkų rajono savivaldybės teritorija

proc. Šalčininkų rajono ploto, pramonės, transporto įmonės, keliai – 2,41 proc., vandens – 1,74 proc., rajone dominuoja žemdirbystės plotai – 44,71 proc., kitos paskirties plotai – 5,16 proc. Šalčininkų rajono savivaldybės administracinis centras – Šalčininkai. Savivaldybės teritorijoje yra 3 miestai – Eišiškės, Šalčininkai ir Baltoji Vokė, bei 2 miesteliai – Dieveniškės ir Jašiūnai. Savivaldybės teritorija suskirstyta į 13 seniūnijų: Akmenynės, Baltosios Vokės, Butrimonių, Dainavos, Dieveniškių, Eišiškių, Gerviškių, Jašiūnų, Kalesninkų, Pabarės, Poškonų, Šalčininkų, Turgelių.

Remiantis 2011 m. visuotinio surašymo duomenimis, Šalčininkų rajono savivaldybėje gyveno 34.544 gyventojai. Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojų skaičius plačiau aptartas 2.4.1 skyriuje.

2.2 Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims).

Remiantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, komunalinių atliekų tvarkymo sistemas savo teritorijose organizuoja savivaldos institucijos. Visos į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali bendradarbiauti ir kartu įsteigti juridinį asmenį – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių.

Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra integrali Vilniaus komunalinių atliekų tvarkymo regiono sistemos dalis. Kaip buvo nustatyta 2002 m. balandžio 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 519 patvirtinto *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* 7 priede, Vilniaus komunalinių atliekų tvarkymo regionas apima Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Vilniaus rajono bei Vilniaus miesto savivaldybių teritorijas.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą, 2001 m. gegužės 5 d. Vilniaus apskrities viršininko administracija ir apskrities savivaldybės įsteigė VŠĮ „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“. 2003 m. gegužės 7 d. Vilniaus regiono plėtros taryba nusprendė likviduoti VŠĮ „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“, kadangi buvo įvykdytos šiai įstaigai keltos užduotys – investicinio projekto ir paraiškos ISPA finansavimui parengimas. 2003 m. vasario 21 d. aštuonios anksčiau minėtos Vilniaus apskrities savivaldybės pasirašė ribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens – UAB „VAATC“ (toliau – VAATC) steigimo sutartį. VAATC įsteigtas regioninės atliekų tvarkymo sistemos plėtrai ir su tuo susijusių investicinių projektų įgyvendinimui.

2003 m. kovo 26 d. buvo pasirašyta Vilniaus apskrities savivaldybių (akcininkų) sutartis, kurioje akcininkai susitarė kooperuoti savo turtą, darbą, žinias bendrai įdiegiant regioninę atliekų tvarkymo sistemą. Remiantis akcininkų sutartimi, VAATC yra įpareigotas organizuoti visų buitinių, komunalinių, gamybinių ir kitų atliekų tvarkymą akcininkų administruojamose teritorijose, kiek savivaldybės susitaria dėl šios teisės suteikimo. Akcininkai sutarė reguliuoti atliekų tvarkymo sistemą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais taip, kad atliekų tvarkymo sistema galėtų naudotis visi akcininkų administruojamose teritorijose esantys gyventojai ir, kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat.

VAATC akcininkų sutartimi Vilniaus apskrities savivaldybės įsipareigojo:

- visą atliekų tvarkymo veiklą finansuoti iš lėšų, tiesiogiai ar netiesiogiai surenkamų už atliekų tvarkymo paslaugas pagal visiems akcininkams administruojamose teritorijose gyventojams nustatytą vieningą atsiskaitymo už atliekų tvarkymą sistemą;
- savo administruojamose teritorijose nustatyti vienodus regione, ekonomiškai pagrįstus užmokesčio už sutvarkytų atliekų kiekio vienetą tarifus (rinkliavas), kad surenkamos lėšos padengtų visas atliekų tvarkymo sistemos sąnaudas, tačiau paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla;

- užtikrinti, kad įmokų už atliekų tvarkymą lėšos būtų naudojamos tik atliekų tvarkymo sistemai finansuoti;
- naudotis VAATC teikiamomis paslaugomis ir priemonėmis atliekų tvarkymo srityje ir nesteigti bei neorganizuoti kitos atliekų tvarkymo sistemos ar tam tikros paslaugos savo administruojamose teritorijose, jeigu tokią paslaugą teikia šios sutarties pagrindu sukurta atliekų tvarkymo sistema.

Šalčininkų rajono savivaldybė atskirais sprendimais VAATC nesuteikė jokių pavedimų ar teisių, susijusių su atliekų tvarkymo organizavimu, administravimu ar kontrole savivaldybės teritorijoje, išskyrus regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų įrengimą įgyvendinant investicinius projektus bei jų eksploatavimą. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje VAATC eksploatuoja šiuos objektus: 3 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes, esančias Malūno g. 20, Eišiškėse, Vilniaus g. 3G, Šalčininkuose bei Jašiūnų k., Jašiūnų sen., ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, esančią Čiužiakampio k., Gerviškių sen. Taip pat VAATC eksploatuoja Vilniaus apskrities regioninį komunalinių atliekų sąvartyną, esantį Kazokiškių k., Elektrėnų sav., kuriame Šalčininkų rajono savivaldybė kartu su kitomis Vilniaus regiono savivaldybėmis šalina atliekas.

2006 m. kovo 24 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 10.6–1 patvirtintame *Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo plane 2006–2016 m.* buvo nustatytos pagrindinės užduotys atliekų tvarkymo sistemai ir jos plėtrai. 2009 m. rugsėjo 11 d. sprendimu Nr. 10.9–77 Vilniaus regiono plėtros taryba, atsižvelgiant į *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* nuostatas patvirtino pagrindines *Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo plano* atnaujinimo nuostatas, kuriomis buvo atnaujintos su Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano 106.1 punkto reikalavimais susijusios *Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo plano* dalys: apskritys ir savivaldybės privalo ne vėliau kaip iki 2008 m. vidurio, atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, atitinkamai papildyti regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus ir savivaldybių atliekų tvarkymo taisykles, taip užtikrindamos mechaninio biologinio apdorojimo arba atskiro komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir šių atliekų apdorojimo įdiegimą iki 2010 m. Atnaujinimo nuostatos regioniniu mastu taip pat apėmė 13 vidutinių sąvartynų uždarymą (2009 – 2011 m. laikotarpiu), 17 stambiagabaričių aikštelių ir 6 kompostavimo aikštelių įrengimą (2009–2011 m. laikotarpiu), rinkliavos už atliekų tvarkymą įvedimą 2010 m., mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginių ir atliekų deginimo įrenginių statybas Vilniaus mieste ar šalia Vilniaus miesto (2009–2012 m. laikotarpiu). 2010 m. UAB „Sweco Lietuva“ kartu su UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ ir advokatų kontora „Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai“ parengė galimybių studiją „*Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo plėtra*“ ir paraišką finansavimui pagal priemonės VP3–3.2–AM–01–V „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“ veiklą „*Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus*“ gauti. Galimybių studijos analizė ir išvados apėmė mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių su biologiškai skaidžių atliekų kompostavimu uždaruose tuneliuose sprendinius, kuriems buvo pritarta 2010 m. gruodžio 3 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 10.9–88. 2011 m. rugsėjo 30 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/IS–38 nuspręsta iš dalies pakeisti ankstesnį sprendimą, biologinio apdorojimo grandyje numatant taikyti biodžiovinimo technologijas. Minėtu sprendimu VAATC gavo įgaliojimus pradėti vykdyti projekto įgyvendinimui reikalingas veiklas ir viešųjų pirkimų procedūras.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja 2010 m. lapkričio 30 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T–

1388 patvirtintas *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2011–2020 m.* Šiame plane buvo pateikti Šalčininkų rajono trumpalaikiai komunalinių atliekų tvarkymo plano 2011–2014 m. tikslai, uždaviniai ir įgyvendinimo priemonės bei ilgalaikė veiksmų programa iki 2020 m. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja *Šalčininkų rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės*, patvirtintos 2013 m. birželio 27 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T–812.

Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymas;
- žaliųjų atliekų tvarkymas;
- didžiųjų atliekų, įskaitant naudotas padangas bei statybos ir griovimo (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buities pavojingųjų atliekų tvarkymas.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, įskaitant antrinių žaliavų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusios sutartis su savivaldybe arba savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. Plano rengimo metu Šalčininkų rajono savivaldybėje komunalinių atliekų surinkimo paslaugas teikė 2 savivaldybės įsteigtos komunalinės įmonės (operatoriai) – UAB „Tvarkyba“ ir UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“. Minėtos įmonės vadovaujantis 2013 m. rugpjūčio 23 d. tarybos sprendimu Nr. T–869, su savivaldybės administracija 2013 m. rugsėjo 27 d. pasirašė sutartis „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo paslaugos teikimo Šalčininkų rajono Eišiškių, Kalesninkų, Dainavos, Pabarės, Butrimonių seniūnijose sutartį“ bei „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo paslaugos teikimo Šalčininkų rajono Dieveniškų, Poškonų, Akmenynės, Turgelių, Jašiūnų, Baltosios Vokės, Gerviškų ir Šalčininkų seniūnijose sutartį“. Dėl Konkurencijos tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. nutarimo, kuriuo buvo pripažinta, kad Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimas pavesti UAB „Tvarkyba“ ir UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“ eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą pažeidžia *Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo* 4 straipsnio reikalavimus, ir įpareigojo Šalčininkų rajono tarybos sprendimą bei jo pagrindu pasirašytas sutartis panaikinti. Šalčininkų rajono tarybos 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T–75 „Dėl Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo Nr. T–869 „Dėl pavedimo įdegti ir eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą“ panaikinimo“ buvo nutrauktos minėtos sutartys. Šalčininkų rajono savivaldybės administracija 2016 m. planuoja organizuoti konkursą atrinkti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo paslaugos teikėją. Kol konkurso būdu bus atrinktas naujas paslaugos teikėjas, viešąją komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugą savivaldybės teritorijoje teiks UAB „Tvarkyba“ ir UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“.

Siekiant Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje organizuoti pakuočių atliekų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalinių, medinių, kombinuotų ir kt.) rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti, savivaldybė yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis (VšĮ „Žaliasis taškas“, VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ ir VšĮ „Gamtos ateitis“). Taip pat yra pasirašytos dvišalės laikinosios sutartys tarp pakuočių

gamintojų ir importuotojų organizacijų bei atliekų surinkimo įmonių dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo savivaldybėje. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas surenka UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“ ir UAB „Tvarkyba“.

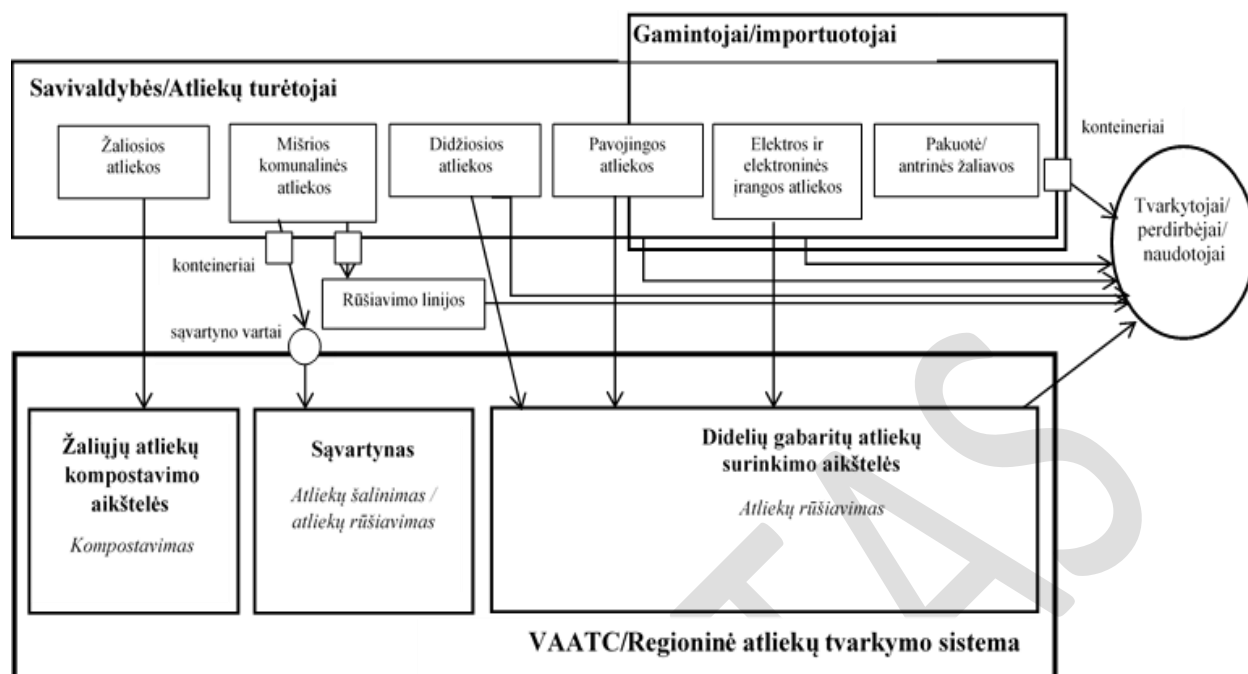
Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat apibrėžta, kad Vyriausybės gamintojams ir importuotojams nustatytų elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos. Šalčininkų rajono savivaldybėje 2013–2014 m. veikiančios komunalinių atliekų tvarkymo sistemas papildančios atliekų surinkimo sistemos pateiktos Lentelė 1.

Lentelė 1. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos (2013–2014 m.).

Nr.	Papildančią sistemą įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Surenkami atliekų srautai	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
1.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „Atliekų tvarkymo centras“, UAB „EMP recycling“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2013 m. spalio 8 d., galioja neterminuotai
2.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Karavanas LT“, UAB „Kuusakoski“, UAB „Baltijos Perdirbimas“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	2014 m. gegužės 30 d., galioja vienerius metus, su galimybe pratęsti dar vieneriems metams

Atliekas tvarkančių įmonių registro duomenys apie Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje komunalines (20 grupės) atliekas surenkančias, rūšiuojančias, apdorojančias, naudojančias ar šalinančias įmones pateikta šio plano 1 priede.

Apibendrinta Vilniaus apskrities regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pateikta Pav. 2.

Pav. 2 Apibendrinta Vilniaus apskrities regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos schema (2014 m.) (Šaltinis: Vilniaus apskrities regioninis 2014–2020 m. atliekų tvarkymo planas)

2.3 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Vilniaus regiono ir Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra finansuojama Europos Sąjungos ir valstybės paramos lėšomis, VAATC ir savivaldybės skolintomis lėšomis, įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšomis, kitomis savivaldybės biudžeto lėšomis bei kitomis lėšomis.

2.3.1. Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“. Šis principas reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje taikoma apmokėjimo už komunalinių atliekų tvarkymą forma – tarifas. Tarifas – tai savivaldybės tarybos patvirtinta įmoka už komunalinių atliekų tvarkymą, kuri padengia visas savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos bei savivaldybei tenkančias regioninės atliekų tvarkymo sistemos išlaidas, ir kurią komunalinių atliekų turėtojai moka komunalinių atliekų tvarkytojui.

Tarifai už komunalinių atliekų tvarkymą buvo patvirtinti 2014 m. kovo 27 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu T-1060 „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo tarifų ir įkainių patvirtinimo“. Šiuo metu galiojantys tarifai už komunalinių atliekų surinkimą, išvežimą ir šalinimą yra tokie:

- 1,10 m³ talpos konteineris – 14,26 EUR su PVM už vieną išvežimą;

- 0,24 m³ talpos konteineris (išvežimo dažnis vieną kartą per mėnesį) – 3,92 EUR su PVM už vieną išvežimą;
- 0,24 m³ talpos konteineris (išvežimo dažnis du kartus ir daugiau atitinkamai perskaičiuojant kainą) per mėnesį – 7,05 EUR su PVM už vieną išvežimą;
- vienam daugiabučių ir individualių namų gyventojui, kuris naudojami bendru (kolektyviniu) atliekų surinkimo konteineriu – 1,75 EUR su PVM per mėnesį.

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas bet ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas). Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, baterijų ir akumuliatorių bei kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymas pagal gamintojo atsakomybės principą turėtų būti dengiamas šių gaminių gamintojų / importuotojų ir neįskaitomas į tarifą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą (naudotų padangų – dalinai).

2013 m. sausio 1 d. įsigaliojo *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatai, kad organizuojamos komunalinių atliekų sraute susidarančių elektros ir elektroninės įrangos ir pakuočių atliekų tvarkymą savivaldybės (arba savivaldybių įsteigti juridiniai asmenys, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) privalo su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sudaryti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartis. Pasirašius šias sutartis, elektros ir elektroninės įrangos ir pakuočių atliekų gamintojai ir importuotojai privalo apmokėti šių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, tvarkymo išlaidas.

Šalčininkų rajono savivaldybės pasirašytos sutartys su gamintojais ir importuotojais bei jų įsteigtomis organizacijomis (komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemų diegimo sutartys (VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ ir Asociacija „EEPA“), bendradarbiavimo sutartys dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo ir paruošimo naudoti organizavimo (VšĮ „Žaliasis taškas“, VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ bei VšĮ „Gamtos ateitis“)) plačiau aptartos 2.2 skyriuje.

2.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

„Sąnaudų susigrąžinimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas. Tuo būdu tarifo dydžiai nustatomi tokie, kad gautos pajamos padengtų sistemos administravimo, eksploatavimo, komunalinių atliekų surinkimo, transportavimo ir šalinimo, infrastruktūros plėtros, atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo, visuomenės informavimo ir kitas su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias išlaidas. Bendrieji komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros reikalavimai, nustatyti vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir „teršėjas moka“ principu, yra apibrėžti *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme*.

Vilniaus apskrities komunalinių atliekų tvarkymo regione komunalinių atliekų šalinimo sąvartyne sąnaudos savivaldybėms paskirstomos vadovaujantis „solidarumo“ principu. Atsižvelgiant į tai, kad atskirų regiono savivaldybių atliekų transportavimo iki Vilniaus apskrities regioninio komunalinių atliekų sąvartyno sąnaudos skiriasi, atliekų šalinimo sąvartyne mokestis (vad. „vartų mokestis“) diferencijuojamas tokiu būdu, kad bendra vienos tonos komunalinių atliekų

sutvarkymo (įskaitant transportavimą iki sąvartyno ir šalinimą sąvartyne) kaina visose Vilniaus regiono savivaldybėse būtų vienoda. Todėl visos Vilniaus regiono savivaldybės moka skirtingą sąvartyno „vartų mokestį“.

2013 m. mišrių komunalinių atliekų šalinimo sąvartyne kaina („vartų mokestis“) Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje surinktoms atliekoms sudarė 15,06 EUR/toną (52 Lt/toną). VAATC visuotiniame akcininkų susirinkime 2013 m. gruodžio 19 d. patvirtinus naujus šalinimo Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne mokesčio dydžius, „vartų mokestis“ Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje surinktoms atliekoms išaugo iki 29,12 EUR/toną (100,53 Lt/toną). Padidinus šalinimo sąvartyne mokestį, atitinkamai padidėjo ir bendros komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės sąnaudos (iki 109,92 EUR/toną, t.y. 379,54 Lt/toną).

Bendrose 2014 m. Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudose didžiausią dalį sudarė komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo kaštai, tačiau lyginant su 2013 m., šių kaštų dalis sumažėjo nuo 81 proc. iki 74 proc. (Lentelė 2).

Lentelė 2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinių kaštų (vienai tonai komunalinių atliekų) sudedamosios dalys (2013–2014 m.).

Eksploataciniai kaštai	Tenkanti dalis, %	
	2013	2014
Surinkimo ir transportavimo	81	74
Šalinimo	19	26
Iš viso:	100	100

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2013–2014 m.

2.3.3. Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Vilniaus apskrities regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros kūrimas pradėtas 2002 m. įgyvendinant ISPA projektą „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“. Bendra projekto vertė – 25,01 mln. EUR (86,35 mln. Lt). Projektas finansuotas iš trijų šaltinių: 42 proc. (10,59 mln. EUR, t.y. 36,56 mln. Lt) sudarė Europos Sąjungos ISPA teikiamos lėšos, 28 proc. (6,84 mln. EUR, t.y. 23,61 mln. Lt) – valstybės investicijos, 30 proc. (7,58 mln. EUR, t.y. 26,18 mln. Lt) projekto išlaidų dalį dengė VAATC, šiuo tikslu paėmęs banko paskolą. Įgyvendinant šį projektą 2004–2012 m. buvo įrengtas naujas Vilniaus apskrities regioninis komunalinių atliekų sąvartynas Kazokiškių k., Elektrėnų sav., uždaryti ir rekultivuoti 125 įvairaus dydžio šiukšlynai ir sąvartynai (įsk. Kariotiškių sąvartyną), įrengta didelių gabaritų surinkimo aikštelė Lentvaryje.

2010 m. lapkričio 26 d. tarp VAATC ir Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – APVA) buvo pasirašyta projekto „Vilniaus apskrities senų sąvartynų uždarymas, kompostavimo aikštelių įrengimas, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas“ finansavimo ir administravimo sutartis. Projektas vykdytas įgyvendinant 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonę VP3–3.2–AM–01–V „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“. Įgyvendinant projektą Vilniaus apskrities savivaldybėse iš viso buvo uždaryti ir rekultivuoti 13 senų sąvartynų, įrengtos 6 kompostavimo aikštelės ir 17 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių. Bendras planuotas lėšų poreikis – 18,02 mln. EUR (62,25 mln. Lt) (be PVM), iš kurių Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšų dalis – 15,32 mln. EUR

(52,91 mln. Lt), valstybės biudžeto lėšų dalis – 1,6 mln. EUR (5,53 mln. Lt), savivaldybių ir VAATC lėšų dalis – 1,1 mln. EUR (3,81 mln. Lt). Patikslintas lėšų poreikis, įvykdžius viešųjų pirkimų procedūras, – 8,3 mln. EUR (28,65 mln. Lt) (be PVM). Projekto pabaiga 2015 m. rugsėjo mėn.

2010 m. gruodžio 27 d. tarp VAATC ir APVA buvo pasirašyta projekto „*Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“ finansavimo ir administravimo sutartis. Projektas vykdomas įgyvendinant 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „*Aplinka ir darnus vystymasis*“ priemonę VP3–3.2–AM–01–V „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“. Bendra projekto vertė – 37,87 mln. EUR (130,76 mln. Lt) (be PVM), iš jų Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšų dalis – 29,33 mln. EUR (101,27 mln. Lt), likusi dalis – 8,54 mln. EUR (29,50 mln. Lt) – VAATC lėšos. VAATC lėšų dalis bus dengiama paskolos lėšomis, paskolos palūkanas mokės Vilniaus apskrities savivaldybės, proporcingai turimų akcijų skaičiui. Įgyvendinus projektą, Vilniaus apskrityje atliekų tvarkymo sistemos modelis bus pertvarkytas tokiu būdu, kad būtų užtikrintas maksimalus atliekų atskyrimas jų susidarymo vietoje, rūšiavimas MBA įrenginiuose, atskirtas biologiškai skaidžias atliekas apdorojant biodžiovinimo būdu, atskirtas antrines žaliavas nukreipiant perdirbimui, o po rūšiavimo likusias, tolimesniam perdirbimui netinkamas, tačiau energetinę vertę turinčias atliekas panaudojant energijos gamybai. Apdorojamų mišrių komunalinių atliekų kiekiams sumažinti pirmiausia kiek įmanoma daugiau atliekų turės būti atskirta jų susidarymo vietoje, plečiant esamą pirminio rūšiavimo sistemą, o taip pat taikant kitas įgyvendinamo projekto apimtyje numatytas priemones (kaip pvz., individualiam kompostavimui skatinti dalinant gyventojams specialias kompostavimo dėžes). Įgyvendinus projektą, neapdorotų mišrių komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne bus visiškai sustabdytas.

2.4 Šalčininkų rajono savivaldybės statistiniai ir atliekų tvarkymo duomenys

2.4.1. Gyventojų skaičius ir būstai

Gyventojai ir namų ūkiai. Didžiausias komunalinių atliekų kiekis susidaro buityje, t. y. pas gyventojus, namų ūkiuose. Komunalinių atliekų kiekis ir sudėtis priklauso nuo daugelio veiksnių: namų ūkio dydžio, gyventojų skaičiaus, jų gyvenamosios vietos (daugiabutis ar individualus namas, miestas ar kaimas), vartojimo (pajamų) ir t.t.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis ir palyginus 2001 m. ir 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenis, gyventojų skaičius Šalčininkų rajono savivaldybėje sumažėjo 12 proc.¹ Šis mažėjimas paaiškinamas mažėjančio natūralaus gyventojų prieaugio tendencija ir gyventojų vidaus bei tarptautine migracija.

Savivaldybės ataskaitų AAA už 2013–2014 m. duomenimis, Šalčininkų rajono savivaldybėje 2013 m. gyvenamąją vietą deklaravo 36.395 gyventojai (Lentelė 3), iš kurių apie 32 proc. gyvenamąją vietą deklaravo Šalčininkų, Eišiškių arba Baltosios Vokės mieste ir apie 68 proc. gyventojų – kitose vietovėse. 2014 m. buvo registruotas nežymus gyventojų sumažėjimas. Mieste ir kitose vietovėse gyvenančių gyventojų santykis liko toks pat kaip ir 2013 m.

¹ Remiantis 2001 m. visuotinio surašymo duomenimis, Šalčininkų rajono savivaldybėje gyveno 39.282 gyventojai (mieste – 11.560, kaime – 27.722). Remiantis 2011 m. visuotinio surašymo duomenimis, Šalčininkų rajono savivaldybėje gyveno 34.544 gyventojai (mieste – 10.875, kaime – 23.669).

Lentelė 3. Gyventojų skaičius pagal deklaruotą gyvenamąją Šalčininkų rajono savivaldybėje (2013–2014 m.).

Metai	Gyventojų skaičius, vnt.				
	Šalčininkų miestas	Eišiškių miestas	Baltoji Vokė	Kitos vietovės	Iš viso
2013	7.280	3.112	1.329	24.674	36.395
2014	7.280	3.112	1.327	24.672	36.391

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2013–2014 m.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis 2014 m. pradžioje Šalčininkų rajono savivaldybėje buvo 8.934 vieno ir dviejų butų gyvenamieji namai bei 381 daugiabučiai gyvenamieji namai (Lentelė 4).

Lentelė 4. Gyvenamieji namai Šalčininkų rajono savivaldybėje (2014–2015 m. sausio 1 d.).

Metai	Nekilnojamo turto registre registruoti gyvenamieji namai						
	Daugiabučiai gyvenamieji namai			Vieno ir dviejų butų gyvenamieji namai			Iš viso namų
	Miestas*	Kaimas	Iš viso	Miestas*	Kaimas	Iš viso	
2014	200	181	381	1.530	7.404	8.934	9.315
2015	200	182	382	1.549	7.544	9.093	9.475

* Šalčininkai, Baltoji Vokė, Eišiškės

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ Registrų centras. „Lietuvos Respublikos nekilnojamo turto registre registruotų statinių apskaitos duomenys 2014 m. sausio 1 d. ir 2015 m. sausio 1 d.“

Statistikos departamento duomenys apie 2013–2014 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje esančius butus pateikta Lentelė 5. Kaip matome, Šalčininkų rajono savivaldybėje dauguma butų yra kaimiškose vietovėse (apie 66 proc.) ir nagrinėjamu periodu buvo stebimas nežymus jų augimas.

Lentelė 5. Butų skaičius ir pasiskirstymas Šalčininkų rajono daugiabučiuose ir individualiuose namuose (metų pabaigoje).

Metai	Daugiabučių gyvenamųjų namų butai, vnt.			Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butai, vnt.			Iš viso butų
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso	
2013	2.832	1.180	4.012	1.622	7.475	9.097	13.109
2014	2.832	1.183	4.015	1.643	7.624	9.267	13.282

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2015 m.

Remiantis 2011 m. visuotinio surašymo duomenimis Šalčininkų rajono savivaldybėje buvo 13.912 namų ūkiai (Lentelė 6). Vidutinis namų ūkis Šalčininkų rajono savivaldybėje – 2,48 asmens.

Lentelė 6. Šalčininkų rajono savivaldybėje esantys namų ūkiai pagal asmenų skaičių ir vidutinį namų ūkio dydį.

Asmenų skaičius namų ūkyje					Iš viso	Vidutinis namų ūkio dydis
1	2	3	4	5+		
4.167	3.732	2.736	2.238	1.039	13.912	2,48

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas. „Namų ūkiai pagal asmenų skaičių ir vidutinį namų ūkio dydį savivaldybėse“. 2011 m. surašymo duomenys.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkiui per mėnesį 2013 m. Vilniaus apskrityje sudarė apie 796 EUR (2.749 Lt). Lyginant su Lietuvos Respublikos vidutinėmis disponuojamomis piniginėmis pajamomis per mėnesį (731 EUR vienam namų ūkiui, t.y 2.525 Lt), matome, kad Vilniaus apskrities gyventojų pajamos yra didesnės už Lietuvos Respublikos vidurkį, todėl tikėtina, kad šio regiono gyventojų vartojimas taip pat yra didesnis, kas sąlygoja ir didesnę susidarantių komunalinių atliekų kiekį.

Ūkio subjektai. Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos duomenimis, 2013–2014 m. savivaldybės teritorijoje buvo įregistruota 330 juridinių asmenų.

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų (gyventojų ir įmonių) aptarnavimas

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta atliekų tvarkymo užduotis – užtikrinti visuotinumą principą, teikiant viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų), kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Nuo 2010 m., kada atliekų surinkimo paslauga buvo teikiama 72 proc. Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojų, šios paslaugos prieinamumas ženkliai išaugo. 2013–2014 m. duomenimis atliekų surinkimo paslauga prieinama 100 proc. Šalčininkų miesto ir kitų savivaldybės gyventojų (Lentelė 7). Komunalinių atliekų surinkimo paslauga teikiama 100 proc. savivaldybės teritorijoje veikiančių juridinių asmenų.

Lentelė 7. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos visuotinumą laipsnis Šalčininkų rajono savivaldybėje.

	Šalčininkų miestas		Eišiškių miestas		Baltoji Vokė		Kitos savivaldybės vietovės		Bendrai	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Gyventojų skaičius pagal deklaruojamą gyvenamąją vietą, vnt.	7.280	7.280	3.112	3.112	1.329	1.327	24.674	24.672	36.395	36.391
Gyventojų, kuriems teikiama paslauga, skaičius, vnt.	7.280	7.280	3.112	3.112	1.329	1.327	24.674	24.672	36.395	36.391
Paslaugos teikimo lygis, proc.	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

	Šalčininkų miestas		Eišiškių miestas		Baltoji Vokė		Kitos savivaldybės vietovės		Bendrai	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Įregistruotų ūkio subjektų skaičius, vnt.	90	90	70	70	28	25	151	145	339	330
Ūkio subjektų, kuriems teikiama paslauga, skaičius vnt.	90	90	70	70	28	25	151	145	339	330
Ūkio subjektų, kuriems teikiama paslauga, dalis proc.	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100,%

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2013–2014 m.

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

Vertinama, kad iš viso 2013 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje iš gyventojų ir juridinių asmenų buvo surinkta beveik 6,09 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių mišrios komunalinės atliekos sudarė apie 5,39 tūkst. tonų (88,5 proc.), o atskirai surinktos kitos komunalinės atliekos – 0,7 tūkst. tonų (11,5 proc.) (Lentelė 8). Vertinama, kad 2013 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje vidutiniškai susidarė ir buvo surinkta apie 167 kg komunalinių atliekų vienam gyventojui arba 464 kg vienam namų ūkiui (būstui) per metus.

Lentelė 8. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis (2013 m.).

Eil. Nr.	Atliekos	Bendras susidarymas					
		Atskirai surinktos KA*, tonos	Proc. bendro KA kiekio	MKA *, tonos	Proc. MKA kiekio	Bendras KA kiekis, tonos	Bendra KA sudėtis
1.	Žaliosios atliekos	390	6,4%	385	7,1%	775	12,7%
2.	Medienos atliekos	1	0,0%	171	3,2%	172	2,8%
3.	Kitos biologinės atliekos	–	0,0%	1.523	28,3%	1.523	25,0%
4.	Plastikų atliekos	38	0,6%	814	15,1%	852	14,0%
5.	Popieriaus/kartono atliekos	27	0,4%	493	9,1%	519	8,5%
6.	Stiklo atliekos	51	0,8%	622	11,5%	673	11,1%
7.	Metallų atliekos	0	0,0%	414	7,7%	414	6,8%
8.	Naudotos padangos	50	0,8%	–	0,0%	50	0,8%

Eil. Nr.	Atliekos	Bendras susidarymas					
		Atskirai surinktos KA*, tonos	Proc. bendro KA kiekio	MKA*, tonos	Proc. MKA kiekio	Bendras KA kiekis, tonos	Bendra KA sudėtis
9.	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	21	0,3%	79	1,5%	100	1,6%
10.	Pavojingosios atliekos	–	0,0%	–	0,0%	–	0,0%
11.	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	102	1,7%	290	5,4%	392	6,4%
12.	Kitos atliekos	17	0,3%	599	11,1%	616	10,1%
	Iš viso komunalinių atliekų	697	11,5%	5.391	100,0%	6.087	100,0%
	<i>Viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų</i>	<i>116</i>	<i>1,9%</i>	<i>2.343</i>	<i>43,5%</i>	<i>2.459</i>	<i>40,4%</i>
	<i>Viso biologiškai skaidžių atliekų**</i>	<i>417</i>	<i>6,9%</i>	<i>2.572</i>	<i>47,7%</i>	<i>2.990</i>	<i>49,1%</i>

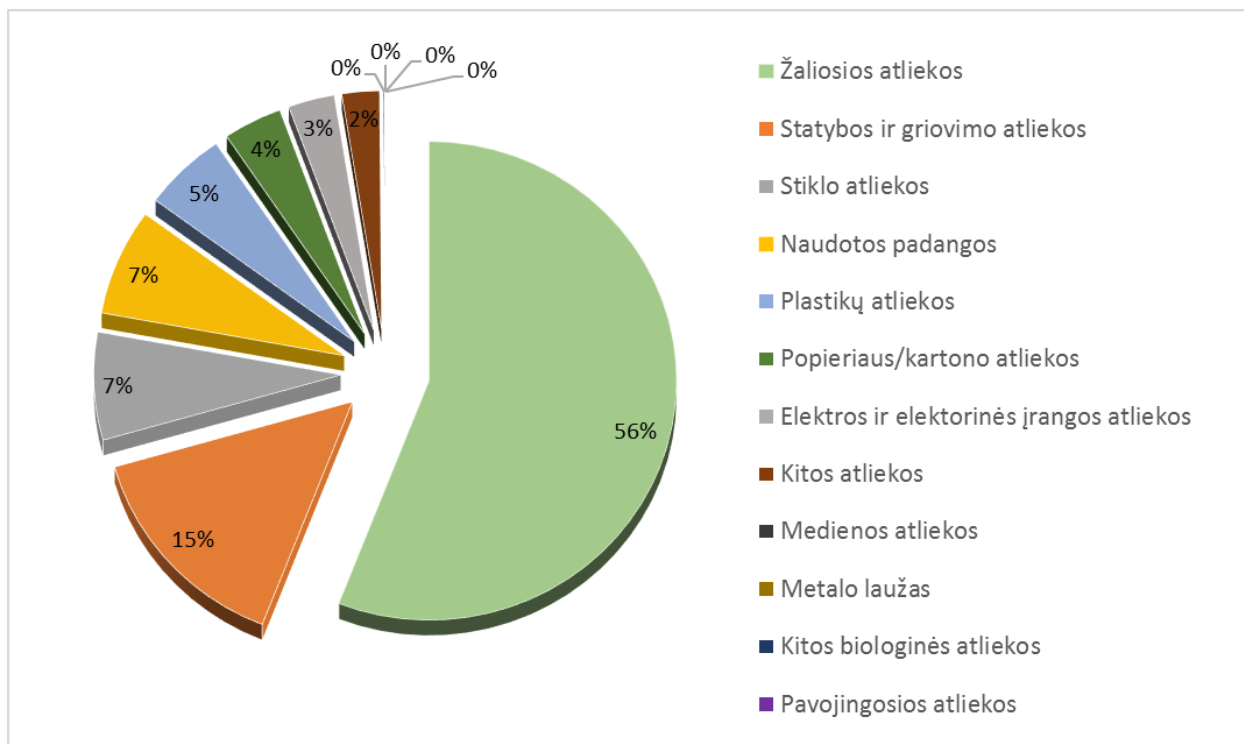
Pastabos: * KA – komunalinės atliekos, MKA – mišrios komunalinės atliekos; ** Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono atliekos.

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m.

Kaip matoma iš Lentelės 8 pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos bendrame susidariusių komunalinių atliekų sraute sudaro apie 40,4 proc., kurių apie 5 proc. dalis surenkama atskirai, o likę 95 proc. – kartu su mišrių komunalinių atliekų srautu. Biologiškai skaidžios atliekos sudaro apie 49,1 proc. bendrame susidariusių komunalinių atliekų sraute, iš kurių apie 13,9 proc. dalis surenkama atskirai, o likę 86,1 proc. – kartu su mišrių komunalinių atliekų srautu.

2013 m. atskirai surinktų atliekų sudėtis pavaizduota Pav. 3. Didžiausią kiekį atskirai surinktų atliekų sudarė žaliosios atliekos (apie 55,9 proc. arba 0,39 tūkst. tonų) bei statybinės bei griovimo atliekos (14,7 proc. arba apie 0,10 tūkst. tonos). Bendrai pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos atskirai surinktų atliekų sraute sudarė 0,12 tūkst. tonos (atitinkamai apie 1,9 proc. nuo bendro komunalinių atliekų kiekio), o biologiškai skaidžios atliekos – apie 0,42 tūkst. tonų (apie 6,9 proc.).

Komunalinių atliekų surinkimo sistemos pobūdį lemia teritorijos gyventojų tankumas, geografinė, išplanavimas ir ekonominė veikla. Didžiojoje savivaldybės dalyje paplitusi konteinerinė komunalinių atliekų surinkimo sistema. Komunalines atliekas įvairios talpos konteineriais renka savivaldybę aptarnaujančios atskirų srautų surinkimo įmonės (operatoriai). Papildomai komunalinės atliekos yra surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje ir kitomis priemonėmis (pvz., papildančios sistemos).

Pav. 3. Atskirai surinktų komunalinių atliekų sudėtis (2013 m.).

Lentelė 9. Komunalinių atliekų surinkimas atskiromis srautų surinkimo priemonėmis (2013 m.).

Parametras	Kiekis, surinktas konteneriuose	Kiekis, surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	Kiekis, surinktas apvažiuojant atliekų turėtojus (maišai, betaris surinkimas)	Kiekis, surinktas kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita)	Iš viso
tonos/metus	5.501,6	55,69	391	139,37	6.087,7
%	90,4	0,9	6,4	2,3	100,0

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m.

Vertinama, kad 2014 m. Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojams išdalintose namudinio kompostavimo dėžėse (1.468 vnt.) buvo galima sukompostuoti beveik 294 tonų žaliųjų atliekų, kurios nepateko į mišrių komunalinių atliekų kontenerius, t. y. nepateko į komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą. Detalesnė informacija apie namudinį kompostavimą pateikta 2.6.1 skyriuje. Informacija apie 2014 m. susidariusias ir surinktas komunalines atliekas pateikta plano 5 skyriuje.

Sąvartyne šalinamų atliekų sudėties tyrimų rezultatai. Nuo 2012 m., vadovaujantis 2011 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Vilniaus apskrities nepavojingų atliekų sąvartyne pradėti vykdyti sąvartyne šalinamų mišrių

komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai – atliekų monitoringas. Atliekų sudėties tyrimai vykdyti 2012–2013 m. Numatyta mišrių komunalinių atliekų sudėtį tirti 2016, 2018 ir 2020 m. 4 kartus per metus.

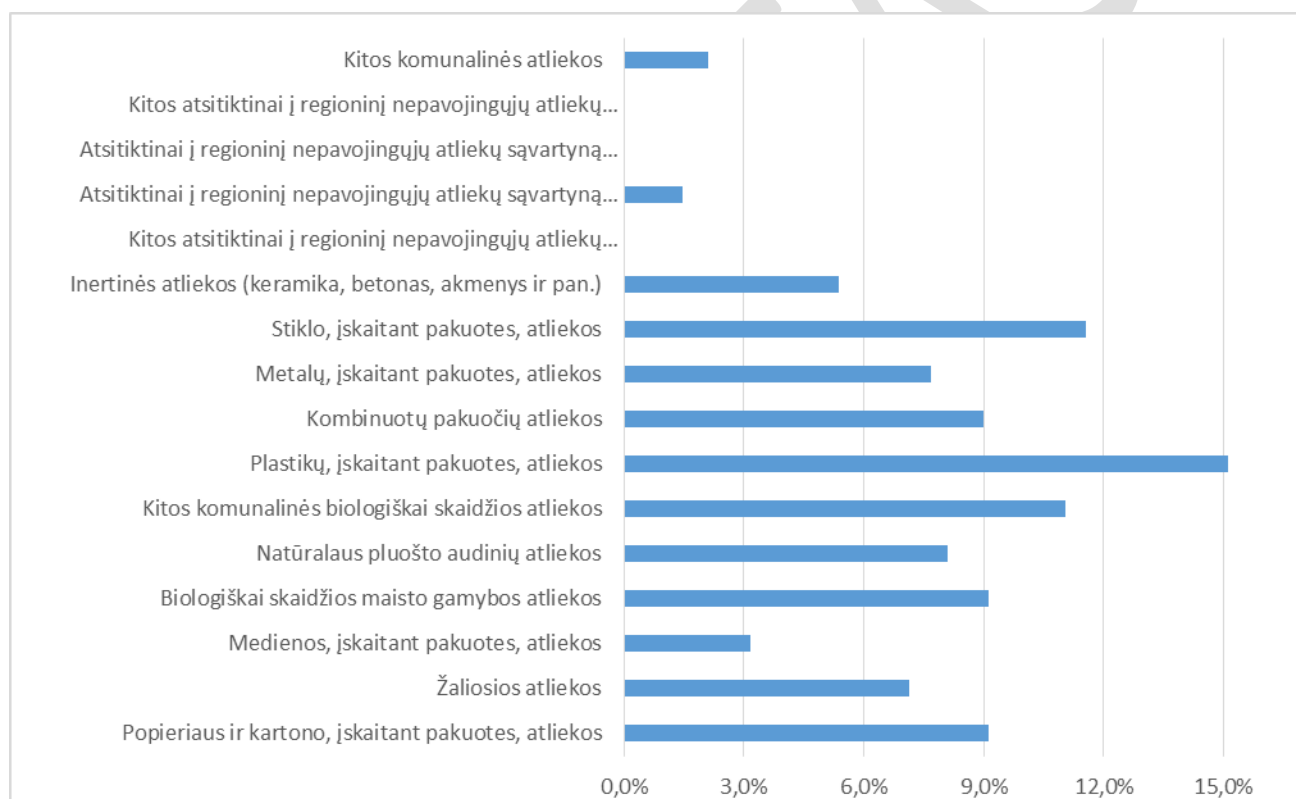
Remiantis 2013 m. atliktų sudėties tyrimų rezultatais (Lentelė 10 ir Pav. 4), šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtyje biologiškai skaidžios atliekos iš viso sudaro apie 47,7 proc.

Lentelė 10. Šalčininkų rajono savivaldybės Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys (2013 m.).

Eil. Nr.	Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	Komunalinių atliekų kiekis 2013 m., proc.				
		Pavasario laikotarpis	Vasaros laikotarpis	Rudens laikotarpis	Žiemos laikotarpis	Vidurkis
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	8,4	5,8	12,0	10,3	9,1
2.	Žaliosios atliekos	6,4	10,5	8,0	3,7	7,1
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1,8	5,0	3,2	2,7	3,2
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	13,5	8,9	7,1	6,9	9,1
5.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	13,0	6,9	6,8	5,7	8,1
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	10,5	10,5	11,8	11,3	11,1
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	53,6	47,5	49,0	40,6	47,7
8.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	13,3	13,6	14,3	19,2	15,1
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	13,8	6,3	7,0	8,9	9,0
10.	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	6,6	11,0	6,0	7,1	7,7
11.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	8,2	8,8	13,4	15,8	11,5
12.	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	4,4	9,6	5,0	2,5	5,4
13.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,0	3,2	1,2	1,5	1,5
15.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Eil. Nr.	Atskirtos komunalinių atliekų rūšys	Komunalinių atliekų kiekis 2013 m., proc.				
		Pavasario laikotarpis	Vasaros laikotarpis	Rudens laikotarpis	Žiemos laikotarpis	Vidurkis
	patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos					
16.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
17.	Kitos komunalinės atliekos	0,00	0,00	4,0	4,4	2,1
18.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Šaltinis: VAATC, 2014 m. „Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaita“.

Pav. 4. Šalčininkų rajono savivaldybės Vilniaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis (2013 m.).

Šaltinis: VAATC, 2014 m. „Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaita“.

Šalčininkų rajono savivaldybėje į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papuola ne tik gyventojų komunalinės atliekos, bet ir kitos savivaldybėje susidaranti atliekos (pvz., įmonių mišrios komunalinės atliekos, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos, šeimininkės atliekos).

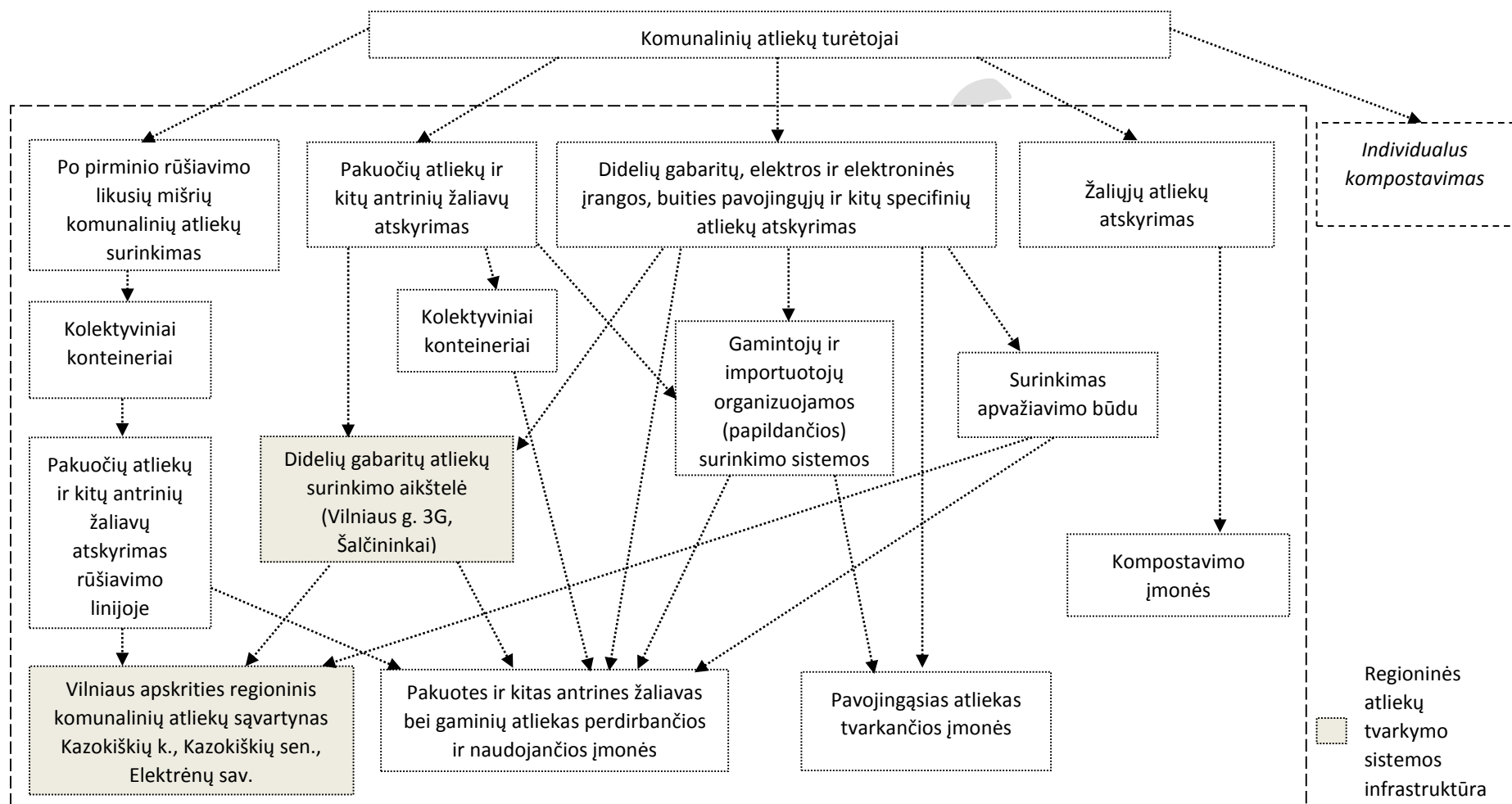
Remiantis Savivaldybės ataskaitomis AAA už 2013–2014 m., 2013 m. buvo surinkta 149,6 tonos šeimininkinių mišrių komunalinių atliekų (iš jų 42,7 tonos padangų, 7,2 tonos surinktos „Darom“).

akcijos metu, 99,7 tonos surinktos tvarkant uždaryto Kalesninkų sąvartyno teritoriją). 2014 m. buvo surinkta 5,4 tonos bešeimininkių atliekų (visos atliekos surinktos „Darom“ akcijos metu).

Remiantis VAATC duomenimis, 2013 m. tiesiai į Kazokiškių sąvartyną papildomai buvo pristatyta apie 605 tonos mišrių komunalinių atliekų iš įvairių savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų bei pramonės įmonių, kurioms taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas.

Esama komunalinių atliekų tvarkymo srautų Šalčininkų rajono savivaldybėje schema pateikta Pav. 5.

PROJEKTAS

Pav. 5. Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo srautai (2013–2014 m.).

2.4.4 Sutvarkytų komunalinių atliekų kiekiai

Remiantis Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m., į Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo sistemą 2013 m. pateko apie 6,09 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių daugiau nei 0,69 tūkst. tonų buvo perdirbta/panaudota ir daugiau nei 5,39 tūkst. tonų pašalinta sąvartyne.

Dauguma atskirai surinktų komunalinių atliekų buvo perduotos šių atliekų tvarkytojams perdirbimui ar kitokiam naudojimui. Be to, 2013 m. buvo pradėtas mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas UAB „Ekobazė“ eksploatuojamoje atliekų rūšiavimo linijoje, esančioje Žarijų g. 2, Vilniuje, atskiriant perdirbimui tinkančias pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas bei elektros ir elektroninės įrangos atliekas. 2013 m. rūšiavimui buvo perduota apie 32 tonos mišrių komunalinių atliekų, iš kurių buvo atskirta apie 3 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei elektros ir elektroninės įrangos atliekų.

Vis dėlto, dėl nepakankamos rūšiuojamojo surinkimo plėtros ir kitų priemonių, Šalčininkų rajono savivaldybėje komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne išliko pagrindiniu atliekų tvarkymo būdu (2013 m. buvo pašalinta apie 148 kg komunalinių atliekų vienam savivaldybės gyventojui), ko pasėkoje prarandami dideli kiekiai medžiaginių ir energetinių išteklių (Lentelė 11).

Lentelė 11. Komunalinių atliekų, bendrai surinktų Šalčininkų rajono savivaldybėje, sutvarkymas (2013 m.).

		Atliekų kiekis		
		tonos/metus	proc.	kg/gyventojui/metus
1.	Perdirbtas/panaudotas komunalinių atliekų kiekis	697	11,4	19
2.	Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	5.391	88,6	148
3.	Surinktas ir sutvarkytas komunalinių atliekų kiekis	6.087	100	167

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m.

Remiantis atliekas tvarkančių įmonių registro duomenimis (2015 m. rugpjūčio mėn.) Šalčininkų rajono savivaldybėje leidimus veiklai (teisę verstis atliekų tvarkymo veikla) turėjo 12 komunalines atliekas surenkančių, vežančių, naudojančių ar šalinančių įmonių (sąrašas pateiktas šio Plano 1 priede).

Detalesnė informacija apie Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą pateikta tolimesniuose 2.5–2.8 skyriuose.

2.5 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

Kaip nustatyta *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane*, visiems komunalinių atliekų turėtojams turi būti užtikrinamos antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo) rūšiavimo galimybės ir priemonės. Plane nustatyta, kad savivaldybės turi parengti ir (ar) patvirtinti antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti. Plano rengimo metu antrinių žaliavų surinkimo konteinerių išdėstymo schema buvo rengimo stadijoje ir jos patvirtinimas numatytas 2016 m. kovo mėn.

Šalčininkų rajono savivaldybėje pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos konteineriais ir apvažiavimo būdu. Labiausiai savivaldybės teritorijoje paplitęs pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo būdas – surinkimas kolektyviniais specialiais stiklo, popieriaus ir kartono, plastiko bei metalo atliekų surinkimui skirtais konteineriais. 2013–2014

m. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimui buvo naudojami 300 vnt. kolektyvinių konteinerių (100 vnt. – stiklui, 100 vnt. – popieriui ir kartonui, 100 vnt. – plastikui ir kitoms antrinėms žaliavoms). Visus šių atliekų surinkimo konteinerius (300 vnt.) Šalčininkų rajono savivaldybė įsigijo Aplinkos ministerijos administruojamos *Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos* lėšomis.

Vykdamas *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytas uždutis, Šalčininkų rajono savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengiama ne mažiau kaip po vieną pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. Remiantis Savivaldybės duomenimis (Lentelė 12), 2014 m. pabaigoje Šalčininkų rajono savivaldybės daugiabučių namų rajonuose, individualių namų kvartaluose ir viešose erdvėse buvo 97 vnt. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių pastatymo vietų, kurių tarpe – 10 įrengtų konteinerių aikštelių. Kadangi viena pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių pastatymo vieta/aikštelė tenka 375 savivaldybės gyventojams, vadinasi *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta uždutis yra įvykdyta.

Lentelė 12. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių pastatymo vietos/aikštelės Šalčininkų rajono savivaldybėje (2014 m.).

Antrinių žaliavų konteinerių pastatymo vietų skaičius daugiabučių ir individualių namų rajonuose bei viešose erdvėse, vnt.	Gyventojų skaičius, 2014 m.	Gyventojai, kuriems tenka viena aikštelė	Sodų bendrijų skaičius, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių pastatymo vietos sodų bendrijose, vnt.	Garažų bendrijų skaičius, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių pastatymo vietos garažų bendrijose, vnt.
97	36.391	375	5	1	10	2

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2014 m.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytas reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteineriai turi būti statomi šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. Šalčininkų rajono savivaldybėje yra 5 sodų bendrijos ir 10 garažų bendrijų, iš kurių didžioji dalis neturi reikiamų aikštelių (ar konteinerių pastatymo vietų), vadinasi nustatytas reikalavimas nėra vykdomas pilna apimtimi.

Informacija apie pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu (išskyrus, seniūnijas kur yra įrengtos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės) minimalų dažnį, nustatytą *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse*, pateikiama Lentelė 13.

Lentelė 13. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalus dažnis.

Pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Didžiosios atliekos	Naudotos padangos	Statybinės atliekos
Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai tuštinami ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį, užpildyti daugiau kaip 3/4 jų tūrio – nesilaikant grafiko.	2 kartus per metus	2 kartus per metus	2 kartus per metus

Šaltinis: Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės (2013 m.).

Remiantis Savivaldybės ataskaitomis AAA, 2013–2014 m., Šalčininkų rajono savivaldybėje rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu (konteinerine sistema, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje ir per papildančias sistemas) 2013 m. buvo surinkta ir perdirbta apie 115,86 tonos, 2014 – 57,95 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (stiklo, popieriaus ir kartono, plastikų ir metalo atliekų), iš kurių didžiausią dalį sudarė stiklo atliekos (2013 m. – 50,7 tonos, 2014 m. – 29,84 tonos). Lyginant su Šalčininkų rajono savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų kiekiu, atskirai surinktos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos sudarė tik apie 2 proc. 2013 m. bei apie 1 proc. 2014 m. visų surinktų komunalinių atliekų. Šalčininkų rajono savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai pateikti Lentelė 14. Visos atskirai surinktos antrinės žaliavos buvo perduotos šių atliekų tvarkytojams perdirbimui.

Lentelė 14. Šalčininkų rajono savivaldybėje atskirai surinktos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos (2013–2014 m.), tonomis ir procentais nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Metai	Plastikų atliekos		Popieriaus/kartono atliekos		Stiklo atliekos		Metalų atliekos		Viso	
	tonos	%	tonos	%	tonos	%	tonos	%	tonos	%
2013	38,00	0,6%	26,86	0,4%	50,70	0,8%	0,30	0,0%	115,86	1,9%
2014	13,56	0,2%	14,55	0,3%	29,84	0,5%	0,00	0,0%	57,95	1,0%

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2013–2014 m.

Palyginti su tais kiekiais, kuriuos būtų galima atskirti iš komunalinių atliekų srauto (Lentelė 8), atskirai surenkama labai nedaug pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (apie 116 tonų arba 4,7 proc. nuo viso antrinių žaliavų kiekio esančio komunalinių atliekų sraute). Vertinama, kad 2013 m. į mišrių komunalinių atliekų srautą (konteinerius) pateko apie 2.343 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. UAB „Ekobazės“ teritorijoje veikiančioje rūšiavimo linijoje iš šio srauto buvo atskirta tik apie 3 tonas antrinių žaliavų, kurios buvo perduotos šių atliekų tvarkytojams perdirbimui, todėl praktiškai visos mišrių komunalinių atliekų sraute esančios antrinės žaliavos kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis buvo pašalintos sąvartyne (apie 2.340 tonų arba 95,2 proc. nuo viso antrinių žaliavų kiekio esančio komunalinių atliekų sraute).

2.6 Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas yra vienas iš svarbiausių komunalinių atliekų tvarkymo uždavinių, nes organinių medžiagų skilimo produktai labai neigiamai veikia aplinką, didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius. Biologiškai skaidžias atliekas sudaro žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono, tekstilės bei kitos biologiškai yrančios atliekos. Toliau šiame skyriuje pateikiama biologinių atliekų² tvarkymo informacija (popieriaus ir kartono atliekų tvarkymas aprašytas 2.5 skyriuje).

² Biologinės atliekos – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios atliekos iš maisto

2.6.1. Biologinių atliekų namudinis kompostavimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, apie 70 proc. nuo bendro savivaldybės teritorijoje esančių būstų skaičiaus sudaro individualios valdos vieno ir dviejų butų namuose. Šiose teritorijose yra geros sąlygos namudiniui kompostavimui, kas leidžia mažinti nerūšiuotų atliekų kiekius, stabilizuoti įmokos už komunalinių atliekų kiekį kilimą, tausoti aplinką ir visuomenės sveikatą. Tuo tarpu miestuose individualių namų gyventojų galimybės kompostuoti dėl mažų sklypų ir arti esančių pastatų dažnai yra ribotos. Remiantis Europoje taikomomis metodikomis, vertinama, kad namų ūkiuose iki 500 m² ploto sukompostuojamų atliekų kiekis gali siekti apie 170 kg/m., namų ūkiuose virš 500 m² ploto – apie 250 kg/m.

Igyvendinamo Europos Sąjungos finansuojamo projekto „Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ apimtyse VAATC 2014 m. įsigijo ir regiono gyventojams dalina 51.000 vnt. 800 l talpos kompostavimo dėžių, iš kurių 2.560 vnt. skirti Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojams. 2014 m. individualių namų valdų gyventojams buvo išdalinta 1.468 vnt. kompostavimo dėžių, kurių dėka buvo sudarytos galimybės 2014 m. namų ūkiuose sutvarkyti (sukompostuoti) apie 294 tonų biologiškai skaidžių atliekų. Šiose dėžėse gali būti kompostuojamos organinės virtuvės atliekos (vaisių ir daržovių atliekos, arbatžolės, kavos tirščiai, gerai susmulkinti kiaušinių lukštai ir kt.) bei sodo atliekos (sausieji lapai, gėlės, nupjauta žolė, smulkios šakos, seni šiaudai, šienas, piktžolės, velėna, medinės sodo atliekos ir kt.), tuo būdu individualiai pasigaminant natūralių trąšų – komposto.

Preliminariai vertinama, kad Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojams skirtose kompostavimo dėžėse (2560 vnt.) kasmet bendrai bus galima sukompostuoti apie 512 tonas biologinių atliekų (Lentelė 15). Toks kiekis biologinių atliekų turėtų kasmet nepatekti į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. Taip pat Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojai skatinami kompostuoti namuose susidarancias biologines atliekas savos gamybos įrenginiuose vadovaujantis *Šalčininkų rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėmis*, t.y., komunalinių atliekų turėtojai, kurių valdose ar ūkinėje veikloje susidaro žaliosios atliekos, gali naudotis savo žaliųjų atliekų kompostavimo įrenginiais.

Lentelė 15. Namų ūkio sąlygomis kompostuojamų biologinių atliekų kiekių vertinimas

Butų skaičius vieno ir dviejų butų namuose*	Savivaldybei skirtų kompostavimo dėžių skaičius, vnt.**	Išdalintų kompostavimo dėžių skaičius (2014 m.), vnt.**	Planuojamas sukompostuoti atliekų metinis kiekis, tonomis
9.267	2.560	1.468	512

*Lietuvos statistikos departamentas, 2015 m.; **Šalčininkų rajono savivaldybės administracija, 2015 m.

2.6.2 Žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas kompostavimo aikštelėje

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane buvo nustatyta, kad savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje susidariusios žaliosios atliekos yra surenkamos ir apdorojamos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje, adresu Čiužiakampio k., Gerviškių sen., Šalčininkų r. sav., kuri pradėta eksploatuoti 2015 m. rugsėjo mėn. Kompostavimo aikštelės pajėgumas – 2.100 tonų/metus biologiškai skaidžių atliekų. Už aikštelės eksploataciją

perdirbimo įmonių. Joms nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos (remiantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis*)

atsakingas VAATC. Šioje aikštelėje žaliosios atliekos nemokamai priimamos iš gyventojų ir įmonių, jas pristčius į vietą. Į aikštelę priimamos želdynų karpymo ir sodo atliekos, prižiūrimose vejose nupjauta žolė, medelių, krūmų ir gyvatvorių nugenėtos šakelės, nukritę medžių lapai, daržininkystės atliekos.

2013 m. apvažiavimo būdu buvo surinkta 390 tonų medžių genėjimo ir aplinkos tvarkymo atliekų, kurios buvo perduotos kompostavimo įmonėms. Nuo 2014 m. skatinamas namudinis kompostavimas, gyventojams dalinant kompostavimo dėžes, todėl papildomai žaliųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu nebuvo organizuotas.

2.6.3 Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Įmonės, kurių ūkinėje veikloje susidaro maisto ir virtuvės atliekų (viešbučiai, moteliai, restoranai, kitos viešojo maitinimo įstaigos (švietimo įstaigos ir kt.), susidariusias ir išrūšiuotas biologines (maisto ir virtuvės) atliekas turi perdirbti (pvz., kompostuojant įrenginiuose), kitaip panaudoti (pvz., energijai gauti) visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiu būdu patys arba perduoti jas sutartiniais pagrindais atliekų apdorojimo įmonei ar atliekų vežėjui. Šalčininkų rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto ir virtuvės atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams, o panaudotas aliejus – superkamas. Daugiausia negamybinių maisto ir virtuvės atliekų susidaro mažmeninės prekybos centruose (daržovės, vaisiai, kulinarijos cechų atliekos), tačiau didžioji jų dalis kol kas taip pat atiduodamos sušerti.

Komunalinės maisto ir virtuvės atliekos priskiriamos viešojo maitinimo atliekoms pagal *Šalutinių gyvūninių produktų (ŠGP) reglamentą*³. Vadovaujantis 2011 m. vasario 25 d. *Komisijos reglamento Nr. 142/2011/EB*⁴ nuostatomis, maisto ir virtuvės atliekos, tiek surenkamos iš viešojo maitinimo įstaigų, tiek iš gyventojų, priskiriamos 3–iai šalutinių gyvūninių produktų kategorijai ir joms turi būti taikomi *ŠGP reglamento* reikalavimai. Įmonės, turinčios teisę tvarkyti 3–ios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus, įskaitant maisto ir virtuvės atliekas, įsikūrusios prie Vilniaus arba Rokiškio rajone, tačiau teikia maisto ir virtuvės atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugas visoje Lietuvoje. 1, 2 ir 3–ios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus respublikiniu mastu tvarko UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“.

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje maisto ir virtuvės atliekos iš gyventojų nėra atskirai renkamos.

2.7 Kitų komunalinių atliekų srautų surinkimas ir tvarkymas

Savivaldybė privalo užtikrinti, kad jos valdomoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos ir šios komunalinės atliekos:

- pavojingosios atliekos;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- naudotos padangos;
- didžiosios atliekos (statybos ir griovimo atliekos, baldai ir kt.);
- tekstilės atliekos.

³ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas).

⁴ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą.

Aukščiau išvardintas atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Šių atliekų surinkimas Šalčininkų rajono savivaldybėje vykdomas apvažiavimo būdu arba gyventojai jas gali tiesiogiai pristatyti į didelių gabaritų atliekų priėmimo aikšteles (Lentelė 16).

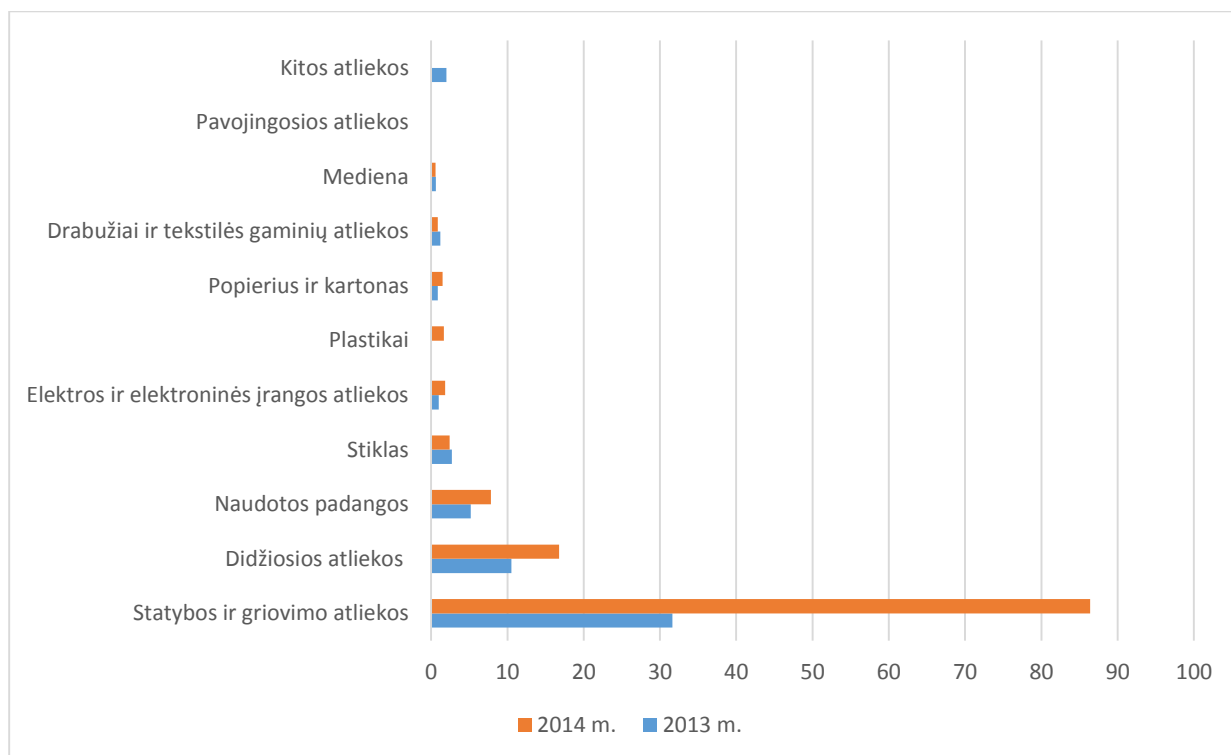
Lentelė 16. Šalčininkų rajone veikiančios ir numatytos įrengti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės.

Eil. Nr.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių adresai	Pajėgumai, t/m.	Veikimas
1.	Šalčininkų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, adresu Vilniaus g. 3G, Šalčininkai	230,22	Veikianti nuo 2013 m. gegužės mėn.
2.	Eišiškių didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, adresu Malūno g. 20, Eišiškės	230,22	Veikianti nuo 2015 m. birželio mėn.
3.	Jašiūnų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, adresu Jašiūnų k., Jašiūnų sen.	247	Veikianti nuo 2015 m. birželio mėn.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekų, naudotų padangų, pavojingųjų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Atsižvelgiant į Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojų skaičių (Lentelė 3), *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta užduotis įvykdyta.

VAATC eksploatuojamose Šalčininkų rajono didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse priimamos buityje susidariusios didelių gabaritų atliekos, pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos, medienos atliekos, tekstilės atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buityje susidarančios statybos ir griovimo atliekos, naudotos padangos, akumulatoriai, baterijos, liuminescencinės lempos ir kitos buities pavojingosios atliekos. Iš gyventojų šios išrūšiuotos komunalinės atliekos priimamos nemokamai, jeigu neviršijami VAATC atliekų surinkimo taisyklėse nustatyti kiekiai. Atliekos iš juridinių asmenų šiose aikštelėse nepriimamos. Šalčininkų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės pajėgumas 230,22 tonų/metų, Eišiškių – 230,22 tonų/metų, Jašiūnų – 247 tonų/metų. Surinktos atliekos laikomos iki jų išvežimo į atitinkamas atliekas tvarkančias įmones.

VAATC duomenimis, nuo 2013 m. gegužės mėn., kai buvo įkurta pirmoji Šalčininkų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, priimamų atliekų padidėjo 2,5 karto nuo 55,7 tonų 2013 m. iki 119,9 tonų 2014 m. (Pav. 6). 2015 m. birželio mėn. buvo atidarytos dar dvi didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės Eišiškėse bei Jašiūnuose, todėl aikštelėse surenkamų atliekų kiekis turėtų augti.

Pav. 6. Šalčininkų rajono savivaldybės didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje surinktų atliekų kiekis (2013–2014 m.), tonos.

Šaltinis: Savivaldybės ataskaitos AAA už 2013–2014 m.

Be to, savivaldybėje atliekų vežėjas periodiškai pagal nustatytą maršrutą apvažiavimo būdu surenka naudotas padangas, didelių gabaritų atliekas, statybos ir griovimo atliekas ne rečiau kaip du kartus per metus išskyrus, seniūnijas kur yra įrengtos didelių gabaritų atliekų priėmimo aikštelės. Kaip nustatyta *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse* apie šių atliekų surinkimą turi būti skelbiama vietinėje spaudoje ir kitais informaciniais pranešimais, likus ne mažiau kaip dviem savaitėms iki numatomo surinkimo.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekas taip pat galima perduoti elektros ir elektroninės įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t. y. atliekų turėtojai, pirkdami naują elektros ir/ar elektroninę įrangą, gali perduoti susidariusias elektros ir elektroninės įrangos atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja elektros ir elektroninė įranga ir jei atiduodamų elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos elektros ir elektroninės įrangos kiekį.

Informacija apie Šalčininkų rajono savivaldybėje veikiančias komunalinių atliekų tvarkymo sistemas papildančias atliekų surinkimo sistemas pateikta Lentelė 1.

Remiantis Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m. ir bendrai vertinant atskirai surinktų (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, apvažiavimo būdu, konteineriais, papildančiomis sistemomis, kt.) kitų komunalinių atliekų kiekius (išskyrus antrines žaliavas ir biologiškai skaidžias atliekas), daugiausiai Šalčininkų rajono savivaldybėje surenkama statybos ir griovimo atliekų bei naudotų padangų (Lentelė 17).

Lentelė 17. Šalčininkų rajono savivaldybėje atskirai surinktos kitos komunalinės atliekos (2013 m.), tonomis.

Atliekų pavadinimas	Kiekis, tonomis
Naudotos padangos	50,26
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	21,1

Atliekų pavadinimas	Kiekis, tonomis
Pavojingosios atliekos	0
Statybos ir griovimo atliekos	102,12
Tekstilės atliekos	4,87
Didžiosios atliekos	10,54
Kitos atliekos	2,61
Viso:	191,5

Šaltinis: Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m.

2.8 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

2013 m. duomenimis, į Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko apie 5,39 tūkst. tonų iš gyventojų ir juridinių asmenų surinktų mišrių komunalinių atliekų, iš kurių daugiau nei 99,9 proc. atliekų buvo pašalinta Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne.

2.8.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas teikia UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“, kuris aptarnauja Eišiškių, Kalesninkų, Dainavos, Pabarės, Butrimonių seniūnijų teritorijas, bei UAB „Tvarkyba“, kuri aptarnauja Dieveniškų, Poškonių, Akmenynės, Turgelių, Jašiūnų, Baltosios Vokės, Gerviškų ir Šalčininkų seniūnijų teritorijas. Kaip nustatyta *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse*, atliekų turėtojai, nekilnojamojo turto objektų savininkai arba įgalioti asmenys privalo sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartis su komunalinių atliekų surinkimo operatoriumi. Komunalinių atliekų turėtojai, sudarę sutartis, naudojami individualiais konteineriais arba bendrais konteineriais.

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į sąvartyną, šių atliekų priėmimą ir šalinimą sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploatacinius reikalavimus sąvartynui.

Savivaldybės teritorijoje mišrios komunalinės atliekos daugiabučių namų kvartaluose, iš įmonių, organizacijų ir individualių namų surenkamos individualiais arba kolektyviniais 1,1 m³ ir 0,24 m³ talpos antžeminiais konteineriais. 2014 m. pabaigoje mišrių komunalinių atliekų surinkimui savivaldybės teritorijoje UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“ ir UAB „Tvarkyba“ naudojo 691 vnt. 1,1 m³ talpos konteinerių ir 5.288 vnt. 0,24 m³ talpos konteinerių.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai tuštinami pagal *Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse* nustatytą konteinerių aptarnavimo grafiką (Lentelė 18).

Lentelė 18. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis Šalčininkų rajono savivaldybėje

Konteineriai	Minimalus aptarnavimo dažnis
Kolektyvinio naudojimo konteineriai	du kartus per savaitę; nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d. – tris kartus per savaitę
Individualiose namų valdose esantys konteineriai	vieną kartą per dvi savaites

Įmonių, įstaigų, organizacijų uždaroje teritorijoje, kolektyvinio naudojimo sodų bendrijose, garažų bendrijose esantys konteineriai	vieną kartą per dvi savaites
---	------------------------------

Šaltinis: Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės (2013 m.).

Šalčininkų rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos šalinimui tik į Vilniaus apskrities regioninį komunalinių atliekų sąvartyną, esantį Kazokiškių km., Kazokiškių sen., Elektrėnų sav.

Remiantis Savivaldybės ataskaita AAA už 2013 m., tvarkant aplinką surinktos 149,6 tonos bešeimininkių mišrių komunalinių atliekų (iš jų 42,7 tonos padangų, 7,2 tonos surinktos „Darom“ akcijos metu, 99,7 tonos surinktos tvarkant uždaryto Kalesninkų sąvartyno teritoriją). Šių atliekų sutvarkymas buvo finansuotas savivaldybės biudžeto lėšomis.

Be to, remiantis VAATC duomenimis, 2013 m. tiesiai į Kazokiškių sąvartyną papildomai buvo pristatyta apie 605 tonos mišrių komunalinių atliekų iš įvairių savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų bei pramonės įmonių, kurioms taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas.

2.8.2 Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Nuo 2009 m. liepos mėn., nutraukus atliekų šalinimą visuose *Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių* reikalavimų neatitikusiųose Vilniaus apskrities sąvartynuose, Šalčininkų rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos į Vilniaus apskrities regioninį komunalinių atliekų sąvartyną Kazokiškių kaime, Kazokiškių sen., Elektrėnų sav., esantį beveik išeksploatuoto Kazokiškių žvyro ir smėlio karjero vietoje, apie 3,5 km į šiaurę nuo Vievio miesto.

Regioninio komunalinių atliekų sąvartyno eksploatacijos pradžia – 2007 m. spalio 26 d. Vilniaus apskrities regioninį komunalinių atliekų sąvartyną eksploatuoja VAATC. Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne šalinamos Vilniaus apskrityje susidarančios nepavojingos komunalinės atliekos ir nepavojingos gamybinės atliekos iš įmonių, kurių panaudoti ar perdirbti nėra techninių galimybių bei pajėgumų.

Bendras sąvartyno sklypo plotas – 30,16 ha, atliekų kaupo plotas – 27,1 ha. Projektinis sąvartyno pajėgumas – 6 mln. tonų atliekų per 20 metų (340 tūkst. tonų per metus, 930 tonų per dieną). Sąvartyne per 20 metų laikotarpį planuojama sukaupti beveik 6 mln. tonų atliekų. Planuojama, kad dėl mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginių veikimo, šis terminas bus žymiai ilgesnis. Įskaitant kasdieninio uždengimo medžiagą ir uždengiamąjį sluoksnį, sąvartyno tūris sieks apie 7 mln. tonų.

Sąvartynas įrengtas laikantis aplinkosaugos reikalavimų. Sąvartyne įdiegtos filtrato ir sąvartyno dujų surinkimo sistemos. Sąvartyno kaupo dugnas izoliuotas, apsaugantis nuo bet kokios taršos sklidimo į požeminę aplinką, su įrengta filtrato surinkimo drenažine sistema. Šia sistema filtratas surenkamas ir nuvedamas į sąvartyne veikiančius atvirkštinio osmoso nuotekų valymo įrenginius. Atvirkštinio osmoso nuotekų valymo įrenginiai leidžia apvalyti sąvartyno nuotekas (filtratą) iki Elektrėnų–Vievio biologinių nuotekų valymo įrenginių operatoriaus nustatytų reikalavimų. Surinktas apvalytas filtratas kartu su sąvartyno buities, lietaus ir gamybinėmis nuotekomis automatizuota siurbline paduodamas į Elektrėnų–Vievio biologinius nuotekų valymo įrenginius, esančius Vievyje, už 1,2 km nuo sąvartyno. Papildomai, sąvartyne susidaręs filtratas gali būti vežamas į Vilniaus miesto nuotekų valymo įrenginius.

Nuo Vilniaus apskrities regioninio komunalinių atliekų sąvartyno eksploatacijos pradžios (užpildžius sekciją mažiausiai 2 m storio atliekų sluoksniu) buvo pradėti įrenginėti vertikalūs ištraukiamieji sąvartyno dujų šuliniai. Surenkamos sąvartyno dujos dujotiekiu tiekiamos į katilinę Vievyje šilumos ir elektros energijos gamybai.

2.8.2.1. Šalinami komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis Šalčininkų rajono savivaldybėje įgyvendinama, organizuojant atskirą žaliųjų atliekų surinkimą bei įdiegiant papildomas priemones (dalinant kompostavimo dėžes) individualių namų savininkams. Nepaisant minėtų priemonių, didžioji dalis Šalčininkų rajono savivaldybėje susidariusių mišrių komunalinių atliekų kartu su jose esančiomis biologiškai skaidžiomis atliekomis šalinama sąvartyne.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1–661 patvirtintu „Regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašu“, VAATC rengia ir teikia metines Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitas. Remiantis VAATC duomenimis, 2013 m. sąvartyne buvo pašalinta 5.979,02 tonos mišrių komunalinių atliekų (įskantant juridinių asmenų tiesiai į sąvartyną pristatytas atliekas – apie 605 tonas), kurių sudėtyje biologiškai skaidžių atliekų dalis sudarė apie 42,07 proc., vadinasi buvo pašalinta apie 2.824,25 tonų biologiškai skaidžių atliekų. Lyginant su *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytu didžiausiu 2013 m. leistinu šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiu (700 tonų), 2013 m. sąvartyne pašalintas biologiškai skaidžių atliekų kiekis didžiausią leidžiamą kiekį viršijo 2.124,25 tonomis (Lentelė 19). Vadinasi, Šalčininkų rajono savivaldybėje įdiegtos priemonės buvo nepakankamos nustatytų valstybinių užduočių vykdymui 2013 m.

Naujame *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne užduotys buvo perskaiciuotos, atsižvelgiant į savivaldybėje pasikeitusį gyventojų skaičių. Lyginant su ankstesniame *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* buvusiomis 2010 m. ir 2013 m. biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduotimis, nuo 2014 m. leistini šalinti biologiškai skaidžių atliekų kiekiai ženkliai padidinti. Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2015 m. leidžiamas šalinti biologiškai skaidžių atliekų kiekis – 4.355 tonos/metus, todėl jau 2014 m. ši užduotis buvo įvykdyta (Lentelė 19).

Lentelė 19. Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių vykdymas (2014 m.)

Pašalintos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	Atliekų sąrašo kodas	Atliekų biologinis skaidumas, %	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų bendras kiekis tonomis, t	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų grynasis kiekis tonomis, t
2013 metai				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	42,47	5.979,02	2.824,25
Atskirai sąvartyne pašalintos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos				
Drabužiai	20 01 10	50,00	–	–
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	–	–
Gatvių valymo atliekos	20 03 03	47,56	7,20	3,42
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		700,00	Iš viso:	2827,68
2014 metai				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	48,05	5.126,64	2.463,28
Atskirai sąvartyne pašalintos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos				
Drabužiai	20 01 10	50,00	–	–

Pašalintos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	Atliekų sąrašo kodas	Atliekų biologinis skaidumas, %	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų bendras kiekis tonomis, t	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų grynasis kiekis tonomis, t
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	–	–
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		4.355,00	Iš viso:	2.463,28

Šaltinis: Vilniaus apskrities nepavojingų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos Šalčininkų rajono savivaldybei, nuo 2013–01–01 iki 2013–12–31 ir 2014–01–01 iki 2014–12–31

2.8.2.2. Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Vadovaujantis LR aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 patvirtintomis *Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklėmis* (su vėlesniais pakeitimais), nuo 2009 m. liepos 16 d. draudžiama šalinti komunalines atliekas Europos Sąjungos keliamų reikalavimų neatitinkančiuose sąvartynuose. *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* taip pat nustatyta sąlyga ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.

Naudojant Europos Sąjungos struktūrinės paramos 2007–2013 m. (priemonės Nr. VP3–3.2–AM–01–V „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“) lėšas, VAATC įgyvendino projektą „*Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“ (projekto Nr. 2002/LT/16/P/PE/012). Projekto apimtyse 2008 m. buvo uždarytas Kariotiškių sąvartynas ir naujai įrengtas Vilniaus apskrities regioninis komunalinių atliekų sąvartynas liko vienintelis, į kurį galima vežti regiono komunalines atliekas. Kariotiškių sąvartyno rekultivacijos darbai baigti 2010 m. Už uždaryto sąvartyno priežiūrą yra atsakingas VAATC, o priežiūrai ir monitoringui reikalingos lėšos yra įtrauktos į sąvartyno „vartų mokestį“. 2007–2010 m. projekto apimtyse iš viso Vilniaus apskrityje buvo uždaryti ir sutvarkyti 126 reikalavimų neatitikę šiukšlynai ir sąvartynai.

Įgyvendinant Vilniaus apskrities regioninės atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektą, Šalčininkų rajono teritorijoje buvo sutvarkyta ir uždaryta 13 mažų sąvartynų: Dieveniškių, Poškonų, Akmenynės, Juškių (Turgelių sen.), Jašiūnų, Baltosios Vokės, Zavišonių (Šalčininkų sen.), Gerviškių, Stasylų (Gerviškių sen.), Butrimonių, Mačiūnų (Butrimonių sen.), Pabarės ir Vėžionių (Dainavos sen.).

Nebeveikiantys vidutinio dydžio Eišiškių ir Šalčininkų sąvartynai buvo uždaryti 2012 m. rugsėjo mėn., UAB „VAATC“ įgyvendinto projekto „*Vilniaus apskrities senų sąvartynų uždarymas, kompostavimo aikštelių įrengimas ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas*“ metu. Šie darbai 100 proc. intensyvumu buvo finansuojami Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir valstybės biudžeto lėšomis pagal priemonę VP3–3.2–AM–01–V „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“.

2.8.3 Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* ir *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo bei antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui užduotis visame Vilniaus regione, vykdant projektą „*Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, iki 2016 m. pradžios Jočionių g., Vilniaus mieste, planuojama pastatyti mechaninio

biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginius, kurių projektinis pajėgumas – 250 tūkst. tonų komunalinių atliekų per metus. Pagrindinė šių įrenginių paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų (toliau – MKA) srauto atskirti antrines žaliavas (metalus, plastiką, popierių, kartoną, stiklą), biologiškai skaidžias atliekas ir paruošti kietąjį atgautąjį kurą (toliau – KAK) kogeneracinei jėgainei. Numatytos investicijos MBA įrenginių statybai – apie 34,5 mln. EUR (apie 119 mln. Lt). MBA įrenginius statys ir 20 metų eksploatuos konkurso būdu parinkta įmonė UAB „Energiesman“.

MBA įrenginiuose mechaninio, automatizuoto ir rankinio rūšiavimo priemonėmis bus atskiriamos antrinės žaliavos bei biologiškai skaidžios atliekos.

Įrenginių operatoriui nustatyti reikalavimai, kad antrinių žaliavų atskyrimo iš pirminio mišrių komunalinių atliekų srauto efektyvumas (vertinant nuo patenkančio į įrenginius frakcijos srauto) būtų:

- juodųjų metalų atskyrimui – ne mažiau 80 proc.;
- spalvotųjų metalų atskyrimui – ne mažiau 80 proc.;
- plastikų atskyrimui – ne mažiau 45 proc.;
- stiklo atskyrimui – ne mažiau 45 proc.;
- popieriaus/ kartono išrūšiavimo efektyvumui – ne mažiau 15 proc.

Bendras reikalaujamas antrinių žaliavų (metalų, plastikų, stiklo, popieriaus) atskyrimo efektyvumas turi būti ne mažesnis kaip 12 proc. nuo patenkančio į įrenginius mišrių komunalinių atliekų srauto. Priemaišų dalis atskirtose antrinėse žaliavose negali viršyti 10 proc. Atskirtos antrinės žaliavos (pagal poreikį – supresuotos) tolimesniam apdorojimui perduodamos šių atliekų tvarkytojams.

Mechaninio apdorojimo metu atskirta biologiškai skaidi atliekų dalis bus apdorojama biodžiovinimo būdu. Tai aerobinis biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo procesas, kurio metu biologiškai skaidžių atliekų degradavimo metu susidariusi šiluma naudojama atliekose esančiam vandeniui pašildyti tam, kad intensyviai aeruojant atliekų masę būtų sumažinta vandens išgaravimui reikalinga energija. Šio proceso metu visa atliekų masė išdžiovinama, pašalinant iki 70–80 proc. atliekose esančios drėgmės. Tokiu būdu likutinis atliekų masėje esantis vandens kiekis sudaro mažiau 20 proc. bendros masės. Taip visoje atliekų masėje praktiškai sustabdomi biologiniai degradacijos procesai (puvimas, rūgimas ir pan.), atliekos nebeskleidžia kvapų, yra dalinai stabilizuotos. Po biologiškai skaidžių atliekų biologinio apdorojimo gautas KAK bus perduotas atliekų deginimo įmonei.

Po komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo likusios perdirbimui netinkamos, bet energetinę vertę turinčios atliekos bus perduotos atliekų deginimo įmonei. KAK energetinė vertė turės būti ne mažiau 12 MJ/kg, o drėgnis – ne daugiau 25 proc.

Po rūšiavimo MBA įrenginiuose likusios netinkamos perdirbti ar panaudoti energijai išgauti komunalinės atliekos (pvz., inertinė frakcija (žvyras, smėlis, neišrūšiuoto stiklo likučiai, pan.), MBA atskirtos neperdirbamos ir nedegios didelio gabarito atliekos, kt.) bus vežamos šalinti į Vilniaus apskrities regioninę komunalinių atliekų sąvartyną.

2.8.4 Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. 486 „Dėl Vilniaus ir Kauno miestų centralizuoto šilumos tiekimo ūkio modernizavimo įrengiant vietinius ir atsinaujinančius energijos šaltinius naudojant kogeneracines elektrines projektų pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais“ priedo informacija, ne vėliau kaip iki 2020 m., renovuojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus, Vilniaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai bus įrengti biokuro ir (ar) komunalinių

atliekų kogeneraciniai įrenginiai, kurių elektrinė galia – iki 145 MW. Lygiagrečiai, iki 2020 m., renovuojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus, biokuro ir (ar) komunalinių atliekų kogeneraciniai įrenginiai (iki 53 MW elektrinės galios) centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje bus papildomai įrengti ir Kaune. Šie projektai pripažinti valstybei svarbiais ekonominiais projektais, jų įgyvendinimas pavestas UAB „Lietuvos energija“.

„Lietuvos energija“, UAB Vilniaus miesto centralizuoto šilumos tiekimo ūkio modernizavimo, įrengiant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudosiančias kogeneracines jėgaines, projekto įgyvendinimą planuoja vykdyti etapais, 2015 m. pabaigos – 2017 m. pabaigos laikotarpiu. Projektui vykdyti įsteigta specialiosios paskirties bendrovė UAB „Vilniaus kogeneracinė jėgainė“, kurios 100 proc. akcijų šiuo metu priklauso „Lietuvos energija“, UAB. Šiuo metu „Lietuvos energija“, UAB užsakymu Vilniaus kogeneracinės jėgainės įrengimui atliktos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, t.y. Aplinkos apsaugos agentūra 2015 m. rugsėjo 2 d. raštu Nr. (15.9)–A4–9693 priėmė sprendimą, kad planuojama ūkinė veikla – Vilniaus kogeneracinės jėgainės statyba ir eksploatacija – leistina pagal parengtą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

Numatoma, kad Vilniaus kogeneracinėje jėgainėje bus deginamos po Vilniaus ir Utenos regioninių mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių atlikusios, netinkamos perdirbti, energetinę vertę turinčios nepavojingos komunalinės atliekos, įskaitant kietąjį atgautąjį kurą bei komercinės, pramoninės, institucijų atliekos, kurios savo pobūdžiu ir sudėtimi yra panašios į buitines atliekas. Numatomas bendras deginamų atliekų kiekis – iki 160 tūkst. tonų/metus.

2.8 Visuomenės švietimas ir informavimas

Šalčininkų rajono savivaldybės administracija ir VAATC (regioniniu mastu) vykdo visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais, skleidžiant informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, aplinkai palankius atliekų tvarkymo būdus, atliekų tvarkymo svarbą aplinkos kokybės gerinimui ir sistemos plėtros galimybes. Gyventojai informuojami atliekų prevencijos, žaliųjų atliekų, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei specifinių atliekų rūšiavimo susidarymo šaltinyje bei atskiro jų surinkimo klausimais.

Apie savo galimybes priduoti komunalines atliekas, apie atliekų rūšiavimą ir jo naudą, apie įgyvendinamus ir įgyvendintus projektus ir savivaldybės teritorijoje vykdomas akcijas gyventojai informuojami Šalčininkų rajono savivaldybės internetinėje svetainėje (<http://www.salcininkai.lt>) bei VAATC internetinėje svetainėje (<http://www.vaatc.lt>). Visuomenės švietimui ir informavimui leidžiami informaciniai straipsniai vietinėje ir regioninėje spaudoje.

Aktyviausiai į visuomenės švietimo veiklas įtraukiami vaikai. Šalčininkų rajono savivaldybėje organizuojamos vaikams akcijos, konkursai aplinkosaugos, atliekų tvarkymo temomis, vedamos paskaitos apie atliekų rūšiavimo naudą.

Plano rengimo metu ikimokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigose startuoja aplinkosauginio švietimo projektas „*Rūšiuoju atliekas – saugau gamtą*“. Projekto metu mokyklose ir darželiuose bus skaitomos paskaitos apie visų buityje susidarančių atliekų rūšiavimą, rodomi animaciniai filmukai, iliustruojantys atliekų perdirbimo naudą.

2013–2014 m. ir ankstesniais metais savivaldybė prisidėjo prie vykdomų VŠĮ „Darom“ švaros akcijų.

Gyventojų švietimą ir informavimą atskirų atliekų srautų, tokių kaip pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei kitų pavojingųjų atliekų surinkimo ir tvarkymo klausimais savivaldybės teritorijoje vykdo šių srautų gamintojų ir importuotojų organizacijos bei papildančių atliekų surinkimo sistemų operatoriai. Visuomenės švietimo ir informavimo pakuočių atliekų tvarkymo klausimais priemonių įgyvendinimas ir šių veiklų finansavimas

įtrauktas į savivaldybės su VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, VšĮ „Žaliasis taškas“ ir VšĮ „Gamtos ateitis“ pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių „Dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo ir paruošimo naudoti organizavimo“ apimtis. Sutartiniais įsipareigojimais šioms organizacijoms pavesta kasmet rengti ir įgyvendinti (įsk. jų finansavimą) visuomenės švietimo ir informavimo pakuočių atliekų tvarkymo klausimais programas, kurių apimtyse įtrauktos tokios priemonės kaip atmintinių, lankstinukų ir rekomendacijų atskiro pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo temomis leidimas ir dalinimas gyventojams bei juridiniams asmenims, informacijos pakuočių atliekų tvarkymo klausimais skelbimas organizacijų elektroninėse svetainėse, metinių pranešimų apie atskirą šių srautų surinkimo ir tvarkymo sistemą savivaldybės teritorijoje rengimas ir pristatymas savivaldybės bei organizacijų organizuojamuose viešuose renginiuose.

Visuomenės informavimo ir švietimo veiklos įtrauktos ir į sutarčių su savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių elektros ir elektroninės įrangos bei pavojingųjų atliekų surinkimo sistemų steigėjais – asociacija „EEPA“, VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ – apimtis.

2014 m. asociacija „EEPA“, VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“, organizavo aplinkosauginį projektą „Mes rūšiuojam“ ir vasaros kino festivalį „Sidabrinės gervės naktys“. Įgyvendinant šiuos renginius kiekvienoje savivaldybės seniūnijoje, pagal suderintą iš anksto grafiką iš gyventojų bei įmonių buvo renkamos elektros ir elektroninės įrangos bei nešiojamų baterijų ir akumuliatorių atliekos. Visiems atliekas pridavusiems žmonėms buvo teikiami kvietimai į vasaros kino festivalį, dalinami prizai, vyko įvairūs žaidimai.

2013 m. ir 2014 m. žiemą ir pavasarį asociacija „EEPA“, VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ organizavo gaminių atliekų surinkimo akcijas, kurių metu iš gyventojų, įmonių, įstaigų ir organizacijų nemokamai buvo surenkamos elektros ir elektroninės įrangos ir nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekos. Akcijos metu juridiniai asmenys buvo kviečiami prisijungti prie vykdomo projekto „Mes rūšiuojam“.

2014 m. pavasarį Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkytojų asociacija įgyvendindama projektą „Daugiau erdvės kiemuose“ kvietė gyventojus ir įmones atiduoti nebenaudojamus automobilius perdirbimui, taip pagerinti savo kiemus ir apsaugoti gamtą nuo taršos.

2.9 Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklė

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendinamos *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas Lentelė 20.

Lentelė 20. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklės Šalčininkų rajono savivaldybėje vertinimas.

Eil. Nr.	VSATP* punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
1.	84.1. 98.1.	iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus	Įgyvendinta (100 proc.).
2.	84.2.	ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose	Įgyvendinta.
3.	84.3.	iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus	Įgyvendinta.
4.	84.5. 98.4.	iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos	Neįvykdyta. 2013 m. buvo paruošta perdirbti ar kitaip panaudoti 11,4 proc. komunalinių atliekų.
5.	84.6. 98.5.	ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiuotas likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas	Neįgyvendinta. 2013 m. pradėtas mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas rūšiavimo linijoje (UAB „Ekobazė“), tačiau pirmaisiais metais į rūšiavimą buvo nukreipta tik apie 32 tonos mišrių komunalinių atliekų. Ateityje rūšiavimo apimtys turėtų augti (jau 2014 m. išrūšiuota apie 1.100 tonų atliekų).
6.	98.2.	<p>Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> įrengti gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; 	<p>Įgyvendinta.</p> <p>Atsižvelgiant į gyventojų skaičių, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, tai Šalčininkų r. sav. 375 gyventojams tenka 1 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelė. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių trūksta sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose. Taip pat papildomai planuojama 40</p>

Eil. Nr.	VSATP* punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
		<ul style="list-style-type: none"> atskirai rinkti antrines žaliavas (esančias komunalinėse atliekose) iš įmonių, įstaigų ir organizacijų į specialius konteinerius ir (arba) naudojant kitas surinkimo priemones. <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas antrinių žaliavų surinkimo priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	aikštelių įrengti gyvenamuosiuose rajonuose.
7.	98.3.	iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, buityje susidarančių pavojingų atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus). Gyventojams atstumas iki tokių aikštelių turėtų būti ne daugiau kaip 10 kilometrų.	Įgyvendinta. 1 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė veikia nuo 2013 m. Papildomai dar 2 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės pradėtos eksploatuoti 2015 m.
8.	97.	Siekdamos gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, savivaldybės turi glaudžiai bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotys.	Įgyvendinama.
9.	101. 102. 6 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas turi užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, susidariusios Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje, 2013 m. sudarytų ne daugiau kaip 700 tonų.	Neįgyvendinta, 2013 m. sąvartyne pašalinta apie 2.827,68 tonos biologiškai skaidžių atliekų. Tačiau 2014–2015 m. VATP** numatytas didesnis leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis – 4.355 tonų.

Eil. Nr.	VSATP* punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
10.	103. /104.3.– 104.5 104.1. 106.2.1. 106.2.2.	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos. „Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas. Savivaldybės turi informuoti visuomenę apie savivaldybės teritorijoje numatomą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdą, taip pat skatinti individualų šių atliekų kompostavimą susidarymo vietoje. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas	Įgyvendinama. Savivaldybėje nuo 2015 m. rugsėjo mėn. pradėta eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Čiužiakampio k., Šalčininkų r. sav. Skatinant individualų kompostavimą, nuo 2014 m. dalijamos kompostavimo dėžės.
11.	104.2. 107.	Savivaldybės, atsižvelgdamos į kiekvieno regiono specifiką ir regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo taip organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad iki 2010 m. būtų įdiegtas mechaninis biologinis apdorojimas arba atskiras komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir šių atliekų apdorojimas.	Bus įgyvendinta 2016 m.

*VSATP – Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas

*VATP – Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas

2.10 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Žemiau pateikta Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės

- Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Vilniaus apskrities regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne (Kazokiškių k., Elektrėnų savivaldybėje). Atliekų šalinimas ES reikalavimų neatitinkančiuose sąvartynuose nutrauktas iki 2009 m. vidurio. 2007–2012 m. laikotarpiu visi seni sąvartynai Šalčininkų rajono savivaldybėje buvo uždaryti ir 2012 m. rekultivuoti.
- Plečiama komunalinių atliekų atskiro surinkimo srautais (tame tarpe – pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, buities pavojingųjų atliekų ir kitų specifinių atliekų) sistema. Savivaldybės teritorijoje įrengtos ir eksploatuojamos 3 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės.
- Gyvenamuosiuose rajonuose sukurtas pakankamas *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* reikalavimus atitinkantis pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas (išskyrus aikšteles sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose).
- Kuriama atskiro biologinių atliekų tvarkymo rajone sistema: vykdomas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje

VAATC eksploatuojamoje biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje (Čiužiakampio k., Gerviškių sen., Šalčininkų r. sav.); savivaldybės gyventojams dalinamos kompostavimo dėžės ir taip skatinamas individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas.

- Įgyvendinamas ES finansuojamas projektas regioninei mišrių komunalinių atliekų antrinio rūšiavimo ir biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo infrastruktūrai Vilniaus apskrityje sukurti.

Silpnybės

- Didžioji dalis komunalinių atliekų (2013 m. duomenimis – beveik 89 proc.) ir beveik visos mišrios komunalinės atliekos (2013 m. duomenimis – daugiau nei 99 proc.) šalinama sąvartyne.
- Vertinama, kad ne visi savivaldybės teritorijoje esantys atliekų turėjai yra sudarę sutartis dėl mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo su komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančiais atliekų tvarkytojais.
- Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimas kolektyviniais kontaineriais nėra efektyvus (2013 m. šia sistema buvo atskirai surinkta tik apie 4,5 proc. nuo bendro sraute esančio šių frakcijų kiekio). Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas individualiomis priemonėmis (kontaineriais ar maišais) iš individualių namų valdų nevykdomas.
- Esama apmokėjimo už atliekų surinkimą ir tvarkymą forma – tarifas – neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti.
- Vėluojama vykdyti *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* užduotis – trūksta antrinių žaliavų atskiro surinkimo aikštelių sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose, buvo vėluojama įrengti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, vėluojama pastatyti MBA įrenginius.
- Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas nėra užtikrinamas nacionaliniu mastu ir tai įtakoja antrinių žaliavų surinkimo paslaugos teikimo kokybę.

Galimybės

- Galimybės pasinaudoti Europos Sąjungos ir nacionaline finansine parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimui ir (ar) plėtrai: pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros, biologiškai skaidžių atliekų (tame tarpe – žaliųjų atliekų ir maisto atliekų) atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros, atliekų prevencijos ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūros sukūrimui ir (ar) plėtrai.
- Sukūrus detalesnę atliekų turėtojų duomenų bazę ir tikslesnę atliekų apskaitą, atsiras galimybės tobulinti apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemą, siekiant paskatinti gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas, atskirti biologiškai skaidžias atliekas ir kitus specifinius atliekų srautus.

- Vadovaujantis nuo 2013 m. įsigaliojusiomis *Pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* ir *Atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymo, todėl ateityje turėtų išaugti antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir perdirbimo apimtys, tokiu būdu sumažinant bendras komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas.

Grėsmės

- Nebus laiku pastatytas MBA įrenginys ir pasinaudota ES finansine parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai; nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys; reikės mokėti valstybinį mokestį už atliekų šalinimą sąvartyne.
- Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintos komunalinių atliekų naudojimui ir perdirbimui nustatytos užduotys.
- Brangstant mišrių komunalinių atliekų tvarkymui reikės didinti įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydį.

3. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 M.

Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis *Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu*. Plėtojant Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama mažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

1. Prevenciją.
2. Paruošimą naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai.
3. Perdirbimą, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti.
4. Kitokį naudojimą, pavyzdžiui, naudojimą energijai gauti, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti.
5. Šalinimą, prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

3.1 Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

Vadovaujantis *Valstybinių atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu*, 2014–2020 m. laikotarpiui nustatytos šios valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias privalės įgyvendinti Šalčininkų rajono savivaldybė:

1. Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:
 - 2014–2015 m. – 4.355 tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
 - 2016–2017 m. – 3.919 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
 - 2018–2019 m. – 3.484 tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;
 - nuo 2020 m. – 3.048 tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.
2. Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
3. Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
4. Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane numatomos įgyvendinti valstybinės bei kitos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinių atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas*, pateiktos Lentelė 21. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o kurios savivaldybėms bendradarbiaujant per sukurtą Vilniaus apskrities regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 21. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas.

VATP* punktas	VATP nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys		
230.1. 236. 237. 8 priedas	užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų: <ul style="list-style-type: none">– 2014–2015 m. – 4.355 tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;– 2016–2017 m. – 3.919 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;– 2018–2019 m. – 3.484 tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;– nuo 2020 m. – 3.048 tonos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Vilniaus apskrities regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

VATP* punktas	VATP nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas
230.2. 242.	iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Savivaldybė: perdirbti rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu surinktas atliekas (antrines žaliavas ir kitas komunalines atliekas, išskyrus žaliąsias atliekas). Regioniniu principu: mechanškai ir biologiškai apdoroti mišrias komunalines atliekas ir panaudoti energijos gamybai degiąsias atliekas bei perdirbti iš mišrių komunalinių atliekų srauto išrūšiuotas perdirbimui tinkamas atliekas. Taip pat kompostuoti atskirai surinktas žaliąsias atliekas regioninėje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje, kurią eksploatuoja VAATC.
230.3. 242.	iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
230.4.	užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Savivaldybė: perdirbti rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu surinktas antrines žaliavas. Regioniniu principu: perdirbti iš mišrių komunalinių atliekų srauto išrūšiuotas antrines žaliavas.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys		
239.1.	iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Savivaldybė: surinkti žaliąsias atliekas ir skatinti namudinį kompostavimą. Regioniniu principu: kompostuoti surinktas žaliąsias atliekas regioninėje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje, kurią eksploatuoja VAATC.
239.2.	iki 2016 m. baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Vilniaus apskrities regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, įgyvendinus mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių statybos Jočionių g., Vilniaus mieste projektą.
239.3.	iki 2019 m. įdiegti maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekoms apdoroti.	Savivaldybė: atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas. Regioniniu principu: apdoroti surinktas maisto ir virtuvės atliekas (regioniniame) įrenginyje, prieš tai atlikus bandomąjį maisto ir virtuvės atliekų surinkimo projektą regiono mastu ir parengus galimybių studiją dėl regioninių

VATP* punktas	VATP nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas
		apdorojimo pajėgumų reikalingumo.
239.4.	biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Regioniniu principu: parengti galimybių studiją dėl regioninių maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų reikalingumo, įvertinant galimybes panaudoti komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūrą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys		
246.1.	iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Savivaldybė
246.2.	užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: 246.2.2. savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; 246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; 246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.	Savivaldybė
246.3.	pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.	Savivaldybė
246.4.	jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	Savivaldybė
246.5.	atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių	Savivaldybė

VATP* punktas	VATP nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas
	konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	
246.6.	atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Savivaldybė
Visuotinės komunalinių atliekų tvarkymo gyventojams paslaugos užtikrinimas		
254.	Savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems jos teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.	Savivaldybė

* VATP – Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas taip pat numato, kad savivaldybės, siekdamos užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimo ir rūšiavimo galimybes ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams, į regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus turi įtraukti ir taikyti šias priemones:

- užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50.000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybės teritorijoje;
- užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Šalčininkų rajono savivaldybėje yra eksploatuojamos trys didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, tuo būdu pilnai užtikrinant reikalavimą dėl aikštelės eksploatacijos 50.000 gyventojų. Priemonių plane (šio plano 4 skyrius) numatyta, kad bus užtikrintas didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas savivaldybėms numato reikalavimus ir dėl pavojingųjų atliekų tvarkymo:

- savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas;
- savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse;
- savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje. Pateikiamoje informacijoje turi būti nurodyta pavojingųjų atliekų tvarkymo svarba, pavojingųjų atliekų surinkimo savivaldybės teritorijoje vietos (nurodytos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu

tokios nustatytos), gyventojų teisės perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietose;

- savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus;
- savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius kontenerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Visi aukščiau nurodyti reikalavimai yra numatyti priemonių plane, kuris pateiktas šio plano 4 skyriuje.

Be to, *Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas* numato, kad:

- savivaldybės iki 2016 metų privalo užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

Šiuo tikslu Šalčininkų rajono savivaldybė yra numačiusi tobulinti atliekų turėtojų registrą, tobulinti atliekų tvarkymo apskaitos ir monitoringo sistemą, įvesti dvinarę įmoką ir imtis kitų reikiamų priemonių (žr. šio plano 4 skyrių), siekiant užtikrinti minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato LR aplinkos ministerija, atitinkančios paslaugos teikimą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams.

3.2 Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis Šalčininkų rajono savivaldybės organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius–ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti valstybės nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis Šalčininkų rajono savivaldybei, nustatomi šie Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2020 m.:

1 tikslas. Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį

Biologiškai skaidžių atliekų šalinamų sąvartynuose mažinimo tikslas – sumažinti sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekį iki nustatytų *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane*, siekiant sumažinti neigiamą poveikį aplinkai, ypač neigiamiems klimato pokyčiams, o taip pat panaudojant vertingus išteklius, grąžinant juos į aplinką vertingo produkto – komposto – pavidalu. Įgyvendinant šį tikslą taip pat iš dalies sprendžiama atliekų prevencijos problema.

1.1. uždavinys. Skatinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą jų susidarymo vietoje.

1.2. uždavinys. Plėtoti ir eksploatuoti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą.

2 tikslas. Užtikrinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemos plėtrą, įgyvendinant atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą ir mažinant sąvartyne šalinamų atliekų kiekį

Rūšiuojamojo atliekų surinkimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, tuo pačiu sumažinant sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekį. Atliekų naudojimas, įskaitant atliekų deginimą išgaunant energiją, taip pat prisideda prie šio tikslo ir mažina sąvartyne šalinamų atliekų kiekius. Rūšiuojamasis atliekų surinkimas taip pat užtikrina atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimą.

2.1. uždavinys. Plėtoti komunalinių atliekų sraute esančių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo sistemą.

2.2. uždavinys. Plėtoti ir eksploatuoti kitų (specifinių) komunalinių atliekų srautų surinkimo sistemą.

2.3. uždavinys. Plėtoti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimo sistemą.

3 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą, įskaitant saugų jų šalinimą

3.1. uždavinys. Sumažinti sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekį.

3.2. uždavinys. Užtikrinti saugią aplinkai sąvartyno eksploataciją.

3.3. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą.

3.4. uždavinys. Stiprinti savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus.

4. ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 M.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos Lentelė 22. Šiame priemonių plane numatytas ir komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis bei finansavimo šaltiniai.

2014–2020 metų vykdymo laikotarpiu Vilniaus apskrityje turėtų būti baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – regioninis mechaninio biologinio apdorojimo įrenginys. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekoms tvarkyti bus eksploatuojamos trys didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, viena žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, Vilniaus apskrities regioninis komunalinių atliekų sąvartynas, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Esant poreikiui bei finansinėms galimybėms, Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje planuojama papildomai įrengti vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Dieveniškų ar Poškonų seniūnijoje (Dieveniškų „apendikse“).

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai 2014–2020 m. laikotarpiu savivaldybėje iš esmės išliks tokie patys, kaip buvo suplanuota ir numatyta 2010 m. lapkričio 30 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T–1388 patvirtintame *Šalčininkų rajono*

savivaldybės 2011–2020 m. atliekų tvarkymo plane: toliau bus vystomas rūšiuojamasis komunalinių atliekų surinkimas, o surinktos mišrios komunalinės atliekos bus apdorojamos naujuose regioniniuose mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose, atskiriant perdirbimui ar kitokiam naudojimui tinkamas atliekas. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas biologiškai skaidžių atliekų šalinamo sąvartyne kiekio mažinimui ir atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniam naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei aktyviai šviečiant ir informuojant visuomenę.

5 skyriuje pateiktas detalesnis *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

PROJEKTAS

Lentelė 22. Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo priemonės

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
1 tikslas. Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį				
1.1. uždavinys. Skatinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą jų susidarymo vietoje				
1.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones biologiškai skaidžių atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje, įskaitant gyventojų informavimą apie maisto atliekų susidarymo mažinimą (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.).	ŠRSA, VAATC	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, VAATC lėšos, ES paramos lėšos, kitos lėšos	
1.1.2. Išdalinti gyventojams individualaus kompostavimo konteinerius (dėžes) butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms (žaliosioms atliekoms ir kitoms tinkamoms kompostuoti maisto atliekoms) kompostuoti individualiose valdose	VAATC, KA surinkimo sistemos operatorius	2014–2016 m.	ES paramos lėšos, VAATC lėšos	
1.1.3. Parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje) ir skatinti gyventojus naudotis individualiai įsigytais kompostavimo priemonėmis	VAATC, ŠRSA	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, VAATC lėšos, kitos lėšos	
1.1.4. Įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo ir kompostavimo namų ūkio sąlygomis monitoringo sistemą	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius	2015–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	
1.2. uždavinys. Plėtoti ir eksploatuoti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų atskiros surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą				
1.2.1. Plėsti žaliųjų atliekų surinkimą kapinėse ir kitose viešo naudojimo teritorijose, įsigyjant žaliųjų atliekų kolektyvinio surinkimo konteinerius	ŠRSA	2015–2020 m.	ES paramos lėšos, nacionalinės paramos lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, kitos lėšos	15,7 ^{4*}
1.2.2. Organizuoti žaliųjų atliekų surinkimą ir apdorojimą savivaldybės teritorijoje veikiančioje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje	ŠRSA, VAATC	2014–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, VAATC lėšos	
1.2.3. Pastatyti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose iš mišrių komunalinių atliekų srauto būtų atskiriamos pakuočių atliekos ir kitos	VAATC	2014–2015 m.	ES paramos lėšos, VAATC lėšos	34.465

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
antrinės žaliavos, biologiškai skaidžios atliekos ir kitos perdirbimui ar naudojimui tinkamos (pvz., degios) atliekos				(bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
1.2.4. Parengti paraišką maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo pilotiniam projektui apskrityje, įskaitant visuomenės švietimą ir gerosios praktikos sklaidą	VAATC	2015–2016 m.	VAATC lėšos	7 (bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
1.2.5. Esant galimybei gauti paramą, įgyvendinti maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo pilotinį projektą (projekto apimtyse įvertinti maisto ir virtuvės atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimo poreikį bei galimybes, įskaitant visuomenės informavimą, švietimą ir gerosios praktikos sklaidą)	VAATC, ŠRSA	2016 m.	ES paramos lėšos, VAATC lėšos	50 ^{2*} (bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
1.2.6. Organizuoti maisto ir virtuvės atliekų atskirą surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus šių atliekų apdorojimui	ŠRSA, VAATC	2018–2020 m.	ES paramos lėšos, nacionalinės paramos lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, kitos lėšos	^{3*}
2 tikslas. Užtikrinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemos plėtrą, įgyvendinant atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą ir mažinant sąvartyne šalinamų atliekų kiekį				
2.1. uždavinys. Plėtoti komunalinių atliekų sraute esančių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo sistemą				
2.1.1. Parengti ir patvirtinti konteinerinių aikštelių išdėstymo schemą, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, ją atnaujinti	ŠRSA	2015–2016 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos	
2.1.2. Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, plėtoti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais sistema: įrengti / rekonstruoti kolektyvines konteinerines aikšteles (aprūpinant reikiama konteinerių komplektais), o jei nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslus, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita)	ŠRSA, gamintojai ir importuotojai	2015–2017 m.	ES paramos lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, kitos lėšos	754 ^{4,5*}

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
2.1.3. Aprūpinti individualius namus ir juridinius asmenis priemonėmis (maišais, konteneriais ar kt.) pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms surinkti (atskirai – stiklo bei visų kitų rūšių pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms)	ŠRSA, gamintojai ir importuotojai, KA surinkimo sistemos operatorius	2014–2017 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, nacionalinės paramos lėšos, kitos lėšos	300 ^{4*}
2.1.4. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą kolektyviniais konteneriais iš daugiabučių namų teritorijų ir viešų vietų, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	ŠRSA, gamintojai ir importuotojai, KA surinkimo sistemos operatorius	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.1.5. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš individualių namų ir juridinių asmenų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	ŠRSA, gamintojai ir importuotojai, KA surinkimo sistemos operatorius	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.1.6. Įgyvendinti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo monitoringo ir kontrolės sistemą	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.1.7. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos, rūšiavimo ir perdirbimo srityje: šviesti atsakingo vartojimo temomis, informuoti apie atskiro atliekų surinkimo naudą bei gyventojų galimybes rūšiuoti atliekas, pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, metinius sistemos veiklos rodiklius, esamą ir planuojamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, atliekų turėtojų teises ir pareigas	ŠRSA, VAATC, gamintojai ir importuotojai, KA surinkimo sistemos operatorius	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, ES paramos lėšos, nacionalinės paramos lėšos, kitos lėšos	

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
2.2. uždavinys. Plėtoti ir eksploatuoti kitų (specifinių) komunalinių atliekų srautų surinkimo sistemą				
2.2.1. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje, užtikrinant didžiųjų atliekų, naudotų padangų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų, antrinių žaliavų, tekstilės ir kitų atliekų priėmimą iš gyventojų, o taip pat atliekų, savivaldybės KA surinkimo sistemos operatoriaus surinktų apvažiavimo būdu, priėmimą	VAATC	2014–2020 m.	VAATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos	
2.2.2. Vykdyti atskirą didelių gabaritų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų (pvz., elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kt.) surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.2.3. Bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	VAATC, ŠRSA, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos	
2.2.4. Esant poreikiui ir finansinėms galimybėms, įrengti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Dieveniškių ar Poškonų seniūnijoje (Dieveniškių „apendikse“)	ŠRSA, VAATC	2015–2020 m.	ES paramos lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	150
2.2.5. Sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą (Šalčininkų miesto didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje arba kitoje pasirinktoje vietoje)	VAATC, ŠRSA	2015–2020 m.	ES paramos lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, VAATC lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	<i>tikslinama</i>
2.2.6. Organizuoti naudoti pakartotinai tinkamų daiktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos, drabužių ir kt.) surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (arba kitose pasirinktose vietose), o esant finansinėms galimybėms, organizuoti atskirai surinktų naudoti pakartotinai tinkamų atliekų paruošimą naudoti pakartotinai ir platinimą	VAATC, ŠRSA	2016–2020 m.	ES paramos lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, VAATC lėšos, kitos lėšos	

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
2.2.7. Parengti duomenų bazę, kurioje bus pateikta informacija apie didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse esančius daiktus, kuriuos galima naudoti pakartotinai	VAATC	2016 m.	VAATC lėšos	10 (bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
2.2.8. Viešinti informaciją apie savivaldybės ir/ar Vilniaus apskrityje veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo	ŠRSA, gamintojai ir importuotojai, VAATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.2.9. Įrengti atliekų tvarkymo aikštelę, skirtą Vilniaus apskrities didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surinktoms didžiosioms ir kitoms atliekoms tvarkyti arba įteisinti šią veiklą regioniniame sąvartyne	VAATC	2016 m.	VAATC lėšos	600 (bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
2.3. uždavinys. Plėtoti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimo sistemą				
2.3.1. Užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, esančiose savivaldybės teritorijoje	VAATC	2014–2020 m.	VAATC lėšos	
2.3.2. Vykdyti atskirą buityje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus)	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.3.3. Užtikrinti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai ir organizaciniu požiūriu galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius kontenerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose	ŠRSA, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
2.3.4. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buityje susidarančių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai bei šių atliekų tvarkymo galimybes (ne rečiau kaip 2 kartus per metus pateikti visiems)	ŠRSA, VAATC	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA	

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje)			tvarkymą lėšos, VAATC lėšos, kitos lėšos	
3 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą, įskaitant saugų jų šalinimą				
3.1. uždavinys. Sumažinti sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekį				
3.1.1. Iki regioninių mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių veiklos pradžios vykdyti dalies mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimą rūšiavimo linijoje, atskiriant dalį pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei pasitaikančias elektros ir elektroninės įrangos atliekas	VAATC, ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius	2014–2015 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, privačios lėšos, kitos lėšos	
3.1.2. Eksploatuoti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose iš mišrių komunalinių atliekų srauto būtų atskiriamos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos, biologiškai skaidžios atliekos ir kitos perdirbimui ar naudojimui tinkamos (pvz., degios) atliekos	VAATC, MBA įrenginių operatorius	2016–2020 m.	VAATC lėšos	
3.1.3. Užtikrinti, kad visos Šalčininkų rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos būtų perduodamos tvarkymui į Vilniaus apskrities regioninius mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius	2016–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos	
3.1.4. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius	MBA įrenginių operatorius, VAATC	2016–2020 m.	MBA įrenginių operatoriaus lėšos	
3.2. uždavinys. Užtikrinti saugią aplinkai sąvartyno eksploataciją				
3.2.1. Eksploatuoti Vilniaus apskrities regioninį komunalinių atliekų sąvartyną Kazokiškių k., Elektrėnų r. sav., vykdyti jo monitoringą, kaupti lėšas jo uždarymui	VAATC	2014–2020 m.	VAATC lėšos	
3.2.2. Įrengti ir įteisinti eksploatuojamoje regioninio sąvartyno sekcijoje asbesto turinčių atliekų šalinimo aikštelę	VAATC	2015 m.	VAATC lėšos	10 (bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
3.2.3. Įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją	VAATC	2016 m.	VAATC lėšos	4.500

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
				(bendrai Vilniaus apskrities savivaldybėms)
3.2.4. Nustatyta tvarka vykdyti šalinamų atliekų sudėties tyrimus (monitoringą)	VAATC	2016, 2018, 2020 m.	VAATC lėšos	
3.2.5. Vykdyti uždarytų sąvartynų monitoringą ir priežiūrą po uždarymo	VAATC	2014–2020 m.	VAATC lėšos	
3.3. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą				
3.3.1. Užtikrinti visiems atliekų turėtojams prieinamos viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą, atitinkant minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato LR aplinkos ministerija	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius, VAATC	2014–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, VAATC lėšos, kitos lėšos	
3.3.2. Įvesti visuotinę vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartis su visais nekilnojamojo turto objektų savininkais arba jų įgaliojais atstovais	ŠRSA	2015–2016 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	
3.3.3. Atrinkti komunalinių atliekų surinkimo tvarkymo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka	ŠRSA	2015–2016 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos	
3.3.4. Tobulinti atliekų turėtojų registrą ir sukurti atliekų surinkimo ir tvarkymo apskaitos bei monitoringo sistemą (duomenų teikimo ir ataskaitų analizės sistemą ON–line režimu): tobulinti atliekų turėtojų registrą; identifikuoti konteinerius ir jų tuštinimo faktą; vykdyti visų savivaldybės teritorijoje surinktų, tvarkomų ir šalinamų komunalinių atliekų apskaitą ir kontrolę; formuoti ataskaitas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vertinimui	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius	2015–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	86
3.3.5. Tobulinti vietinės rinkliavos/įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą apskaičiavimo metodiką, vadovaujantis Vyriausybės nutarimu patvirtintomis taisyklėmis: parengti ir patvirtinti teisės aktus, reikalingus Vyriausybės patvirtintoms taisyklėms įgyvendinti; atlikti kitus parengiamuosius darbus įdiegiant dvinarę vietinę rinkliavą/įmoką	ŠRSA	2014–2015 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	

Priemonė	Vykdytojai*	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. eurų
3.3.6. Nustatyta tvarka (pagal parengtą ir patvirtintą metodiką) vykdyti komunalinių atliekų susikaupimo normų nustatymo tyrimus	ŠRSA, KA surinkimo sistemos operatorius	2015–2020 m.	Vietinės rinkliavos/kitos įmokos už KA tvarkymą lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	
3.4. uždavinys. Stiprinti savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus				
3.4.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų savivaldybių, regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	ŠRSA	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	
3.4.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslumą)	ŠRSA	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos	

Pastabos:

* ŠRSA – Šalčininkų rajono savivaldybės administracija, VAATC – UAB „VAATC“, KA – komunalinės atliekos, MBA – mechaninis biologinis apdorojimas;

²* Priemonė bus įgyvendinta regioniniu mastu ir pilna apimtimi tik tuo atveju, jeigu bus galimybė gauti Europos Sąjungos ar nacionalinę paramą.

³* Lėšų poreikis bus tikslinamas įgyvendinus maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo pilotinį projektą;

⁴* Lėšų poreikis bus tikslinamas, patvirtinus kolektyvinių konteinerinių aikštelių schemą, bei priklausys nuo aikštelių įrengimo reikalavimų ir statybos darbų apimčių;

⁵* Priemonė pilna apimtimi bus įgyvendinta tik tuo atveju, jeigu bus galimybė gauti Europos Sąjungos ar nacionalinę paramą.

5. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO IR TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS

5.1 Komunalinių atliekų srautų susidarymo prognozės

Komunalinių atliekų susidarymo prognozės vertinamos 2014–2020 m. laikotarpiui. Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Visuotinio gyventojų surašymo 2001 ir 2011 m. duomenimis, gyventojų skaičius Šalčininkų rajone sumažėjo 12,1 proc., t. y. mažėjo apie 1,2 proc. kiekvienais metais. Tuo tarpu 2013–2014 m. laikotarpiu savivaldybės teritorijoje gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų skaičius buvo stabilus. Remiantis pateiktais duomenimis, daroma prielaida, kad iki 2020 m. gyventojų skaičius Šalčininkų rajono savivaldybėje vis dėlto gali mažėti po 1 proc. kasmet.

Vadovaujantis 2015 m. rugsėjo mėn. Finansų ministerijos skelbiamais Lietuvos ekonominių rodiklių projekcijos duomenimis, 2014 m. bendrojo vidaus produkto (BVP, palyginamosiomis kainomis) augimas sudarė 2,9 proc., o numatomas 2015 m. – 1,9 proc., 2016 m. – 3,2 proc., 2017 m. – 3,5 proc., 2018 m. – 3,9 proc. augimas.

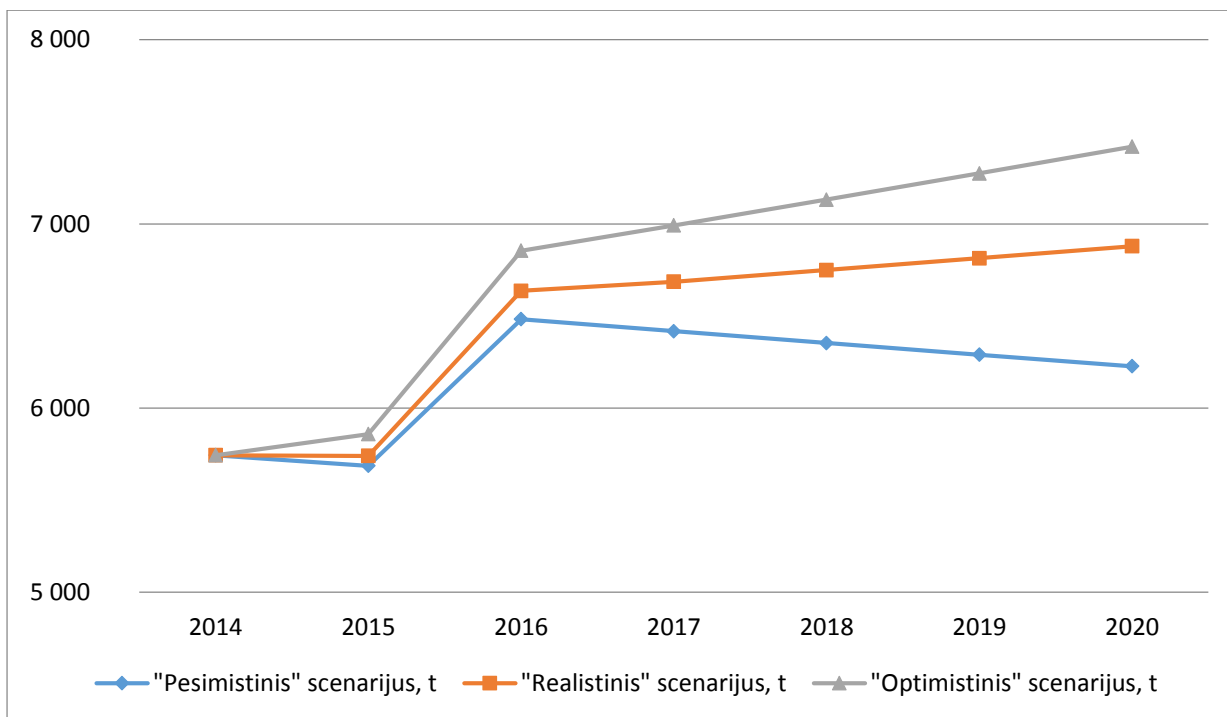
Papildomai vertinama, kad 2016 m. dėl visuotinės vietinės rinkliavos įvedimo ar sudarytų naujų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutarčių su visais nekilnojamojo turto objektų savininkais arba jų įgaliojais atstovais tikėtinas 15 proc. surenkamų komunalinių atliekų kiekio išaugimas.

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus kitimo tendencijas, Finansų ministerijos prognozuojamas BVP ir vartojimo kitimo tendencijas, numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių priklausys komunalinių atliekų susidarymas Šalčininkų rajono savivaldybėje:

- *mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu mažės vidutiniškai apie 1 proc., palyginus su praėjusiais metais, išskyrus 2016 m. kuomet atliekų kiekis padidės 14 proc.;
- *vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpio pradžioje nežymiai mažės (2015 m. mažės 0,05 proc.), o nuo 2016 m. pradės didėti, t. y. 2016 m. didės 15,6 proc., 2017 m. didės 0,75 proc., o nuo 2018 m. didės po 0,95 proc. palyginus su praėjusiais metais;
- *didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planuojamu laikotarpiu kasmet didės 2 proc., palyginus su praėjusiais metais, išskyrus 2016 m. kuomet atliekų kiekis padidės 17 proc.

Informacija apie prognozinčius komunalinių atliekų susidarymo kiekius 2014–2020 m. pagal skirtingus ekonominio augimo scenarijus pateikta Pav. 7.

Prognozei naudojamas 2013 ir 2014 m. susidariusių komunalinių atliekų kiekis ir sudėtis, remiantis apibendrintais Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos ir VAATC duomenimis. Vertinant atskirų komunalinių atliekų srautų susidarymą daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Informacija apie prognozinę komunalinių atliekų sudėtį Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2020 m. pagal vidutinio ekonomikos augimo („realistinį“) scenarijų pateikta Lentelė 23.

Pav. 7. Komunalinių atliekų susidarymo prognozės iki 2020 m., tonos

Lentelė 23. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2020 m. (nevertinant papildomo namudinio kompostavimo įtakos).

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis 2020 m.	Komunalinių atliekų susidarymas, tonos						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Žaliosios atliekos	6,7%	385	385	445	448	452	457	461
2.	Medienos atliekos	3%	171	171	198	200	202	203	205
3.	Kitos biologinės atliekos	26,5%	1.522	1.522	1.759	1.772	1.789	1.806	1.823
4.	Plastikų atliekos	14,4%	827	827	956	963	972	981	990
5.	Popieriaus/kartono atliekos	8,8%	507	507	586	590	596	601	607
6.	Stiklo atliekos	11,3%	652	651	753	759	766	773	781
7.	Metalo laužas	7,2%	414	414	478	482	486	491	495
8.	Naudotos padangos	0,5%	26	26	30	31	31	31	31
9.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2,1%	122	122	141	142	143	145	146
10.	Pavojingos atliekos	0,2%	12	12	14	14	14	14	14
11.	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos	7,8%	446	446	516	520	524	529	534

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis 2020 m.	Komunalinių atliekų susidarymas, tonos						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	(įskaitant ir turinčias asbesto)								
12.	Kitos atliekos	11,5%	659	659	761	767	774	782	789
13.	Iš viso komunalinių atliekų:	100,0%	5.744	5.741	6.636	6.686	6.750	6.814	6.879
14.	<i>Iš viso antrinių žaliavų ir pakuočių</i>	41,8%	2.399	2.398	2.772	2.793	2.820	2.846	2.873
15.	<i>Iš viso biologiškai skaidžių atliekų*</i>	45,0%	2.586	2.584	2.988	3.010	3.039	3.067	3.097

* Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos, popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

Kaip nustatyta *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane*, iki 2015 m. turi būti įdiegta žaliųjų atliekų tvarkymo susidarymo vietoje infrastruktūra, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba skatinant gyventojus įsirengti individualaus kompostavimo priemonės savo lėšomis. Biologiškai skaidžių atliekų (žaliųjų ir augalinės kilmės maisto atliekų) namudiniam kompostavimui skatinti per 2014 m. Šalčininkų rajono savivaldybės individualių namų gyventojams buvo išdalinta 1.468 vnt. kompostavimo dėžių, kurių dėka buvo sudarytos galimybės namų ūkiuose sutvarkyti apie 147 tonas biologiškai skaidžių atliekų (vertinant pusės metų efektą). 2015 m. papildomai buvo išdalinti dar 42 vnt. kompostavimo dėžių ir namudinis kompostavimas pasiekė 155 tonas/metus. Likusias Šalčininkų rajono savivaldybei skirtas kompostavimo dėžes (1.050 vnt.) planuojama išdalinti 2016 m. Prognoziniuose skaičiavimuose (Lentelė 24) vertinamas 2014–2015 m. išdalintų ir 2016 m. planuojamų išdalinti kompostavimo dėžių efektas. Šių dėžių dėka kasmet bus galima sukompostuoti apie 512 tonų biologiškai skaidžių atliekų, vadinasi lyginant su 2014 m., surenkamų komunalinių atliekų kiekis galėtų sumažėti dar mažiausiai apie 365 tonomis per metus.

Lentelė 24. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2020 m. (vertinant papildomo namudinio kompostavimo įtaką)

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis 2020 m.	Komunalinių atliekų susidarymas, tonos						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Biologinių atliekų namudinis kompostavimas		147	302	512	512	512	512	512
I komunalinių atliekų tvarkymo sistemą pateksiančios komunalinės atliekos:									
1.	Žaliosios atliekos	3,7%	385	292	226	229	233	238	242
2.	Medienos atliekos	3,2%	171	171	198	200	202	203	205
3.	Kitos biologinės atliekos	26,9%	1.522	1.460	1.686	1.699	1.716	1.733	1.750
4.	Plastikų atliekos	15,2%	827	827	956	963	972	981	990

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis 2020 m.	Komunalinių atliekų susidarymas, tonos						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
5.	Popieriaus/kartono atliekos	9,3%	507	507	586	590	596	601	607
6.	Stiklo atliekos	12,0%	652	651	753	759	766	773	781
7.	Metalo laužas	7,6%	414	414	478	482	486	491	495
8.	Naudotos padangos	0,5%	26	26	30	31	31	31	31
9.	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	2,2%	122	122	141	142	143	145	146
10.	Pavojingos atliekos	0,2%	12	12	14	14	14	14	14
11.	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos (įskaitant ir turinčias asbesto)	8,2%	446	446	516	520	524	529	534
12.	Kitos atliekos	12,1%	659	659	761	767	774	782	789
13.	Iš viso komunalinių atliekų:	101,1%	5.744	5.586	6.271	6.321	6.385	6.449	6.513
14.	<i>Iš viso antrinių žaliavų ir pakuočių</i>	<i>44,1%</i>	<i>2.399</i>	<i>2.398</i>	<i>2.772</i>	<i>2.793</i>	<i>2.820</i>	<i>2.846</i>	<i>2.873</i>
15.	<i>Iš viso biologiškai skaidžių atliekų**</i>	<i>43,1%</i>	<i>2.586</i>	<i>2.429</i>	<i>2.695</i>	<i>2.718</i>	<i>2.746</i>	<i>2.775</i>	<i>2.804</i>

* Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos, popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

5.2 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 5.2.1–5.2.5 skyriuose. Informacija apie iki 2020 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Šalčininkų rajono savivaldybėje pateikta Lentelė 25. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pavaizduota Pav. 8.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (Lentelė 26). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* priemones, 2020 m. bus paruošta perdirbimui daugiau nei 50 proc. visų susidarantių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, metalo, plastikų ir stiklo atliekų). Prognozuojama, kad bendras sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ženkliai mažės ir 2020 m. nesieks 20 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio.

Komunalinių atliekų tvarkymo būdų kitimo tendencijos, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Šalčininkų rajono savivaldybėje, pavaizduotos Pav. 9.

Lentelė 25. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2020 m., tonos

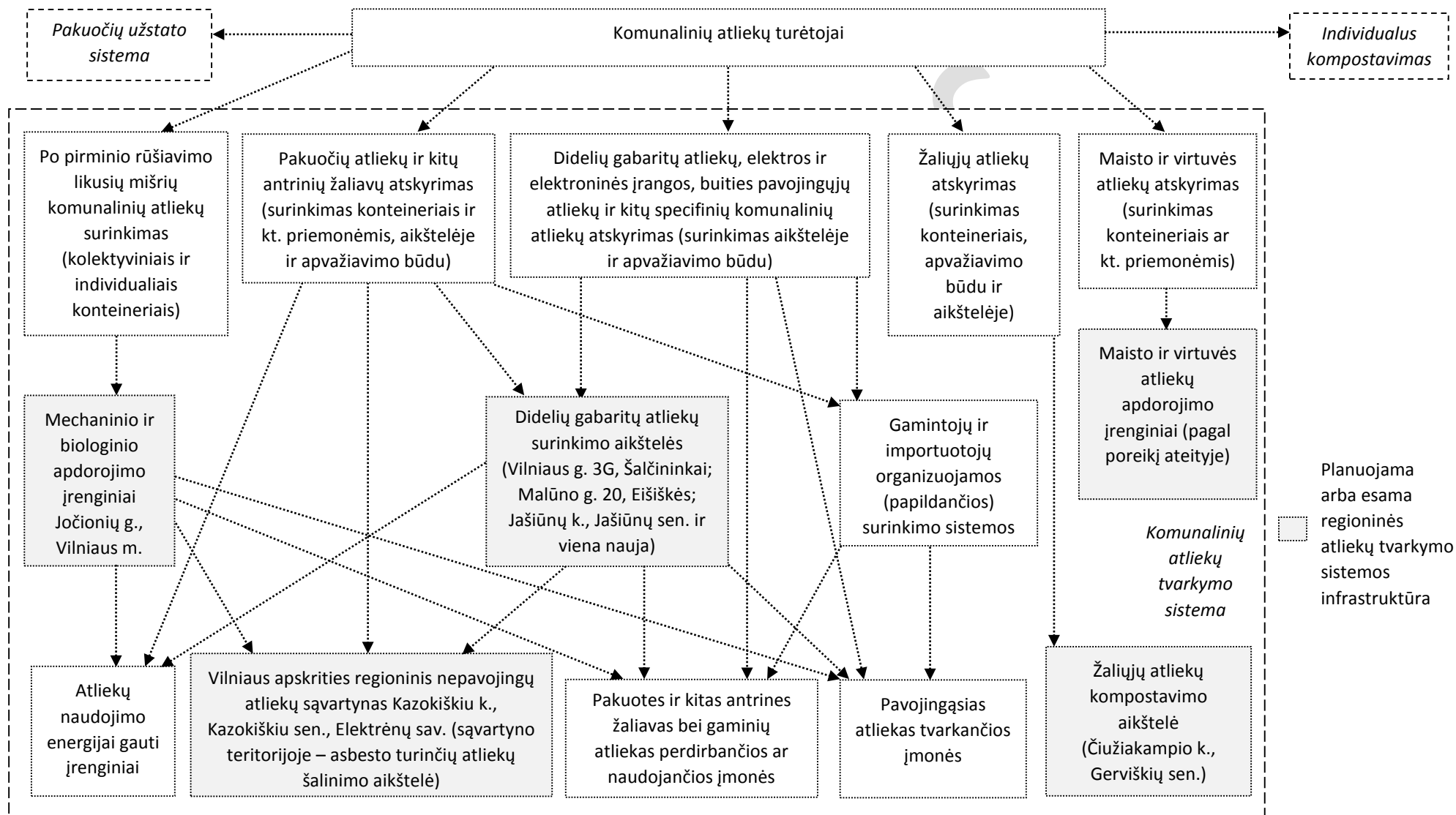
Eil. Nr.	Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014*	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atliekų prevencija									
1.	Biologinės (žaliosios ir augalinės kilmės maisto) atliekos	Namudinis kompostavimas	147	302	512	512	512	512	512
I komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patenkančių komunalinių atliekų kiekis									
2.	Komunalinės atliekos		5.744	5.586	6.271	6.321	6.385	6.449	6.513
Atskirai surenkamos komunalinės atliekos									
3.	Žaliosios atliekos	Kompostavimas	–	40	100	101	102	103	104
4.	Medienos atliekos	Kompostavimas	66	106	166	167	168	169	170
5.	Kitos biologinės atliekos	Kompostavimas	–	20	430	428	426	424	422
6.	Maisto / virtuvės atliekos	Kompostavimas ar kitas (aerobinis/ anaerobinis) apdorojimas	–	–	7	7	18	26	43
7.	Pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos, tame tarpe:	Perdirbimas	58	94	407	686	979	989	997
7.1.	<i>plastikų atliekos</i>		14	29	159	208	260	264	267
7.2.	<i>popieriaus/kartono atliekos</i>		15	23	28	75	125	127	129
7.3.	<i>stiklo atliekos</i>		30	42	202	371	546	550	553
7.4.	<i>metalo atliekos</i>		–	–	18	33	48	48	48
7.5.	<i>antrinės žaliavos šalinimui/naudojimui</i>	Šalinimas/naudojimas	–	–	–	246	492	497	502
8.	Tekstilės atliekos	Perdirbimas/naudojimas	1	1	1	1	1	1	1
9.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Perdirbimas/naudojimas	43	43	50	50	50	51	51
10.	Naudotos padangos	Perdirbimas/naudojimas	26	26	30	31	31	31	31
11.	Buities pavojingosios atliekos	Perdirbimas/naudojimas	12	12	14	14	14	14	14
12.	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos (įskaitant ir asbestą)	Šalinimas	157	157	181	183	184	186	188
13.	Didžiosios atliekos	Šalinimas	17	17	19	20	20	20	20
14.	Kitos atskirai surinktos atliekos	Perdirbimas/naudojimas	43	43	49	50	50	51	51

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014*	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Surenkamos mišrios komunalinės atliekos									
15.	Mišrios komunalinės atliekos		5.321	5.028	4.816	4.338	3.850	3.887	3.918
I atliekų rūšiavimo liniją nukreipiamos mišrios komunalinės atliekos									
16.	Mišrios komunalinės atliekos	Apdorojimas	1.099	2.248	–	–	–	–	–
17.	Atskirtos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Perdirbimas	78	151	–	–	–	–	–
I mechaninio apdorojimo įrenginius nukreipiamos mišrios komunalinės atliekos									
18.	Mišrios komunalinės atliekos	Apdorojimas	–	–	4.816	4.338	3.850	3.887	3.918
19.	Atskirtos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Perdirbimas	–	–	1.058	868	677	683	690
I biologinio apdorojimo įrenginius nukreipiamos mišrios komunalinės atliekos									
20.	Atskirtos biologiškai skaidžios atliekos	Anaerobinis pūdyimas ir kompostavimas	–	–	1.433	1.418	1.396	1.409	1.414
I atliekų deginimo, išgaunant energiją, įrenginius nukreipiamos komunalinės atliekos									
21.	Komunalinės atliekos (kietasis atgautasis kuras / kitos degiosios atliekos)	Naudojimas (deginimas)	–	–	2.234	2.337	2.432	2.456	2.472
I atliekų šalinimo įrenginius (sąvartyną) patenkančios komunalinės atliekos									
22.	Komunalinės atliekos	Šalinimas/laikymas	5.089	4.415	1.273	1.135	997	1.007	1.020

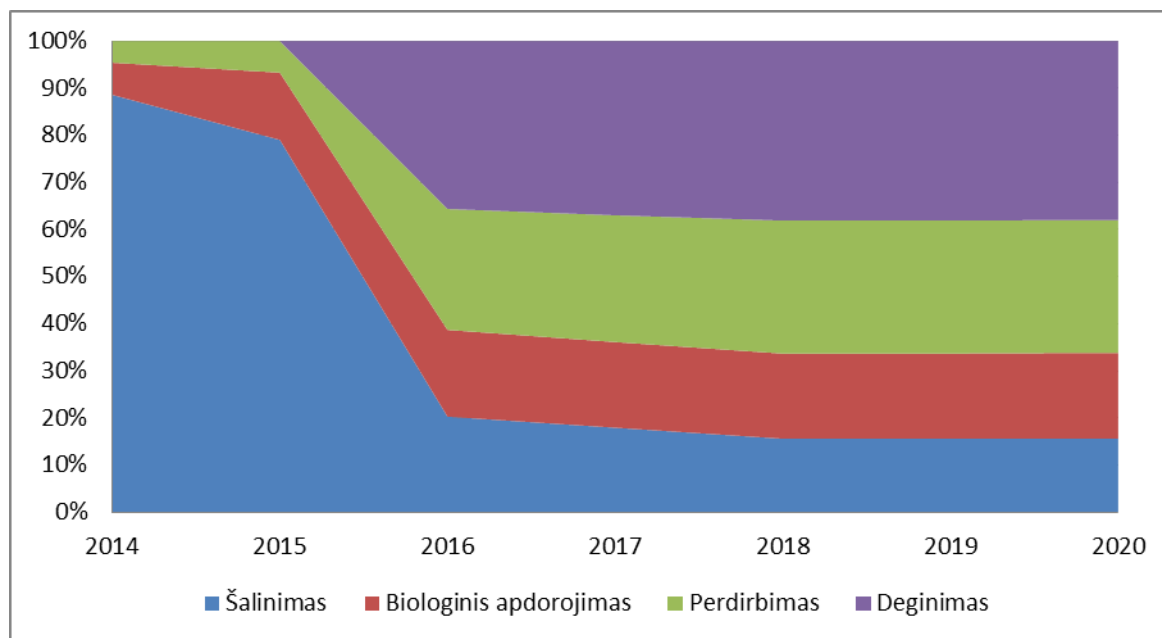
Šaltinis: *Savivaldybės ataskaita AAA už 2014 m., VAATC duomenys.

Lentelė 26. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2020 m.

Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
– iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį)	–	–	45%	45%	45%	45%	65%
– iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį)							
<i>Planuojamas šalinti Šalčininkų rajono savivaldybėje komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	89%	79%	20%	18%	16%	16%	16%
<i>Planuojamas panaudoti Šalčininkų rajono savivaldybėje komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	11%	21%	80%	82%	84%	84%	84%
Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų Šalčininkų rajono savivaldybei didžiausių leistinų šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių, tonos	4.355	4.355	3.919	3.919	3.484	3.484	3.048
<i>Didžiausias planuojamas šalinti Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonos</i>	2.443	2.119	611	545	479	483	490
Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti	–	–	–	–	–	–	50%
<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo šių atliekų susidarymo)</i>	–	–	–	–	–	–	>50%

Pav. 8. Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo srautai 2020 m.

Pav. 9. Planuojamos Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus iki 2020 m.

5.2.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. D1–782 patvirtinta *Valstybinė atliekų prevencijos programa*. Įgyvendinant minėtą programą dalyvauja Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Kadangi atliekų prevencija apima plačias veiklos sritis, įgyvendinant šią programą, siūloma taip pat dalyvauti kitoms suinteresuotoms valstybės institucijoms, savivaldybėms, atliekų turėtojams – fiziniams ir juridiniams asmenims – savo iniciatyva.

Iki 2020 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, rengti laidas, organizuoti renginius ir pan.). Kaip efektyvią atliekų prevencijos priemonę planuojama toliau skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis (plačiau aptarta 5.2.2. skyriuje). Šiuo tikslu planuojama parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje).

Lietuvoje nėra duomenų apie tai, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl Lentelė 27 pateikti duomenys apie galimus išvengti komunalinių atliekų kiekius Europos Sąjungos šalyse.

Lentelė 27. Galimi išvengti komunalinių atliekų kiekiai Europos Sąjungos šalyse, taikant prevencijos priemonės.

	Susidaro atliekų, kg/gyv./metus	Galimybės sumažinti atliekų kiekį	
		kg/gyv./metus	proc.
Biologinės atliekos	220	40	18
Išmani daržininkystė ir sodininkystė	90	10	11
Atsakingas maisto vartojimas	30	10	33
Namudinis individualus ar bendruomeninis kompostavimas	100	20	20
Didelių gabaritų atliekos	52	12	23
Tekstilės atliekų prevencijos priemonės	15	4	27
Baldų atliekų prevencijos priemonės	20	4	20
Elektros ir elektroninės įrangos atliekų prevencijos priemonės	17	4	24
Pakuočių atliekos	150	25	17
Pakartotinio naudojimo gėrimų taros naudojimas	35	12	34
Geriamo vandens naudojimas	6	2	33
Daugkartinį pirkinių maišelių naudojimas	2	1	50
Perteklinės pakuotės vengimas	107	10	9
Popieriaus ir kartono atliekos	100	15	15
Nepageidaujamo pašto sumažinimas	15	4	27
Informacinių technologijų priemonių naudojimas	75	9	12
Servetėlių, popierinių rankšluosčių naudojimo mažinimas	10	2	20
Sauskelnės ir kitos atliekos	78	8	10
Daugkartinį sauskelnių naudojimas	18	2	11
Kitų komunalinių atliekų prevencija	60	6	10
Iš viso:	600	100	17

Šaltinis: ACR+. *Quantitative Benchmarks For Municipal Waste Prevention. A guide for Local & Regional Authorities in support of the new Waste Framework Directive. November, 2009.*

2011 m. pabaigoje pasikeitus teisiniam reguliavimui atliekų tvarkymo srityje, produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai buvo išskirtas kaip atskiras atliekų tvarkymo hierarchijos prioritetas. Dėl šios priežasties Šalčininkų rajono savivaldybėje numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimą naudoti pakartotinai:

- viešinti informaciją apie savivaldybės teritorijoje ir/ar Vilniaus apskrityje veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo;

- sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą (Šalčininkų miesto didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje arba kitoje pasirinktoje vietoje);
- organizuoti naudoti pakartotinai tinkamų daiktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos, drabužių ir kt.) surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (arba kitose pasirinktose vietose), o esant finansinėms galimybėms, organizuoti atskirai surinktų naudoti pakartotinai tinkamų atliekų paruošimą naudoti pakartotinai ir platinimą;
- parengti duomenų bazę, kurioje bus pateikta informacija apie didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse esančius daiktus, kuriuos galima naudoti pakartotinai.

Vertinama, kad nuo 2016 m. Lietuvoje pradėtas taikyti valstybinis mokestis už sąvartyne šalinamas atliekas (21,72 EUR/toną atliekų), turėtų įtakoti ir komunalinių atliekų prevenciją, t. y. šių atliekų susidarymo mažėjimą.

5.2.2 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija ir siekiant atliekų prevencijos (t. y. bandant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų tvarkymo kiekius) 2014–2020 m. laikotarpiu numatoma aktyviai skatinti individualų biologinių atliekų kompostavimą namų sąlygomis.

VAATC įgyvendinamo Europos Sąjungos finansuojamo projekto „*Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“ apimtyse 2014 m. įsigijo ir regiono savivaldybių gyventojams dalina 51.000 vnt. 800 litrų talpos individualaus kompostavimo dėžių. Iš šio kiekio 2.560 vnt. kompostavimo dėžių buvo skirta Šalčininkų rajono savivaldybės individualių namų gyventojams (Lentelė 28): 2014 m. buvo išdalinti 1.468 vnt., 2015 m. – 42 vnt., o likę 1.050 vnt. kompostavimo dėžių bus baigti dalinti 2016 m. Tokiu būdu kompostavimo dėžėmis bus aprūpinta beveik 28 proc. savivaldybės teritorijoje registruotų individualių namų valdų (vieno ir dviejų butų gyvenamuosiuose namuose). Preliminariu vertinimu, Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojams skirtose kompostavimo dėžėse kasmet bus sudaryta galimybė sukompostuoti apie 512 tonų biologiškai skaidžių atliekų (vertinant vidutiniškai apie 200 kg per metus biologiškai skaidžių atliekų vienai kompostavimo dėžei) (Lentelė 28). Individualaus kompostavimo skatinimui planuojama parengti ir atliekų turėtojams platinti kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas.

Lentelė 28. Šalčininkų rajone esamos ir planuojamos namudinio kompostavimo priemonės.

Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų (individualių) namų butai, vnt.*			Bendrai 2014 m. išdalintas kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Bendrai 2015 m. išdalintas kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Bendras kompostavimo dėžių skaičius 2020 m., vnt.	Galimas sukompostuoti atliekų kiekis 2020 m., tonos
Miestas	Kaimas	Iš viso				
1.643	7.624	9.267	1.468	1510	2.560	512

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas.

Vertinama, kad Šalčininkų rajono savivaldybėje individualų kompostavimą galėtų vykdyti dauguma individualias namų valdas (vieno ir dviejų butų gyvenamuosiuose namuose) turinčių gyventojų.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų atskirą surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje. Planuojamas žaliųjų atliekų atskiro surinkimo priemonių poreikis bus patikslintas patvirtinus konteinerinių aikštelių schemą, tačiau preliminarium vertinimu numatyta įsigyti apie 108 vnt. specialių konteinerių (1,1 m³ talpa) (priemonė bus įgyvendinta pilna apimtimi tik esant galimybei gauti Europos Sąjungos ar nacionalinę paramą). Konteinerius planuojama statyti pirmiausiai savivaldybės teritorijoje esančiose kapinėse, o vėliau ir kitose viešo naudojimo teritorijose. Šiomis priemonėmis surinktos žaliosios atliekos bus nukreipiamos kompostavimui į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (Čiužiakampio k., Gerviškių sen., Šalčininkų r. sav.). Žaliosios atliekos bus renkamos konteineriais ir apvažiavimo būdu nuo kovo iki lapkričio mėn. pagal iš anksto sudertą grafiką.

Be to, Šalčininkų rajono savivaldybėje 2014–2020 m. planavimo laikotarpiu gyventojai bus skatinami pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę kuo daugiau žaliųjų atliekų, nustatant atitinkamą kainodarą.

Siekiant pagerinti rūšiavimo kokybę, planuojama įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo ir kompostavimo namų ūkio sąlygomis monitoringo sistemą.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis iki 2019 m. įdiegti maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą bei įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktoms maisto ir virtuvės atliekoms apdoroti. Vertinama, kad pirmiausia (2015–2016 m.) šios užduoties įgyvendinimą būtų galima pradėti nuo pilotinio (bandomojo) atskiro maisto ir virtuvės atliekų surinkimo projekto įgyvendinimo regioniniu mastu. Esant finansinėms galimybėms, t. y. gavus Europos Sąjungos ar nacionalinę paramą, toks bandomasis projektas galėtų būti įgyvendinamas VAATC – regioniniu mastu. Projekto apimtyse būtų tiksliau apspręstos atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų surinkimo bei tolimesnio tvarkymo regiono savivaldybėse galimybės, įvertintas naujos infrastruktūros poreikis vykdomas visuomenės informavimas, švietimas ir gerosios praktikos sklaida.

Užsienio šalių patirtis rodo, kad maisto ir virtuvės atliekų surinkimas iš kaimiškų vietovių nėra tikslingas, nes čia gyventojai turi pakankamai geras galimybes šias atliekas sukompostuoti vietoje arba sušerti naminiams gyvūnams. Todėl į atskiro maisto ir virtuvės atliekų surinkimo sistemą galėtų būti įtraukiami tik Šalčininkų miesto gyventojai. Preliminariai vertinama, kad Šalčininkų miesto daugiabučių namų gyventojai į atskirą maisto ir virtuvės atliekų sistemą galėtų būti įtraukti palaipsniui, pradedant nuo 20 proc. gyventojų aprėpties 2018 m., 30 proc. – 2019 m. ir 50 proc. dalies gyventojų įtraukimo 2020 m. Atliekos iš Šalčininkų miesto daugiabučių namų gyventojų galėtų būti renkamos į specialius konteinerius, kuriuos šaltuoju metų laikotarpiu reikėtų tuštinti bent 1 kartą per savaitę (esant poreikiui, didinant iki 2 kartų per savaitę), šiltuoju metų laikotarpiu – 2–3 kartus per savaitę. Remiantis kitų šalių patirtimi, darant prielaidą, kad didesniems kiekiams maisto ir virtuvės atliekų surinkti reikia, kad sistema veiktų bent 5–10 metų, vertinama, kad per pirmuosius tris metus (2018–2020 m.) bus pasiektas ne didesnis kaip 20 kg/gyv./metus atskiro maisto ir virtuvės atliekų surinkimo efektyvumas. Tuo būdu 2020 m. Šalčininkų mieste atskirai galėtų būti surinkta apie 43 tonas maisto ir virtuvės atliekų.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto ir virtuvės atliekų atskyrimą bei perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto ir virtuvės atliekų atskiuro surinkimo iš gyventojų sistemą, ateityje rekomenduojama į šią sistemą įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 5.2.5 skyriuje.

5.2.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo įrenginyje.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitimais, kurie įsigaliojo 2014 m. gegužės 22 d., Lietuvoje nuo 2016 m. vasario mėn. bus įvesta užstato sistema vienkartinėi gėrimų pakuotei (gamintojai ir importuotojai privalės imti užstatą, jeigu tiekia vidaus rinkai alų, alaus kokteilius, sidrą, kriausių sidrą, vaisių vyną, vaisių vyno kokteilius, vaisių vyno gėrimus, kitus fermentuotus gėrimus, alkoholinius kokteilius ir nealkoholinius gėrimus (gaiviuosius gėrimus, stalo vandenį, girą), natūralų mineralinį vandenį, šaltinio vandenį, fasuotą geriamąjį vandenį, sultis, nektarą, supakuotus į stiklinę, plastikinę ir metalinę prekinę vienkartinę pakuotę, kurios talpa didesnė negu viena dešimtoji litro, bet mažesnė negu trys litrai). Vienkartinį pakuočių pardavėjai privalės priimti vienkartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, atliekas ir grąžinti užstatą, išskyrus pakuočių pardavėjus, prekiaujančius parduotuvėse, kurių prekybos plotas neviršija 300 kv. m (neskaitant kaimo parduotuvių), ir prekyvietėse, kioskuose, degalinėse, viešojo maitinimo įstaigose.

Vertinama, kad Lietuvoje į užstato sistemą patenkančios vienkartinį gėrimų pakuotės, kurios atliekos po vartojimo patenka į komunalinių atliekų srautą, sudaro apie 10 kg/gyv./metus (8 kg/gyv./metus gyventojai įsigyja prekybos vietose ir 2 kg/gyv./metus – per Horeca sistemą). Daroma prielaida, kad Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojai užstatinių gėrimų suvartos artimą šalies vidurkiui kiekį. Atsižvelgus į šias prielaidas, vertinama, kad Šalčininkų rajone per užstato sistemą nuo 2016 m. kasmet bus surenkama vidutiniškai iki 297 tonos pakuočių atliekų (jei grąžinamų pakuočių efektyvumas sieks 85 proc.).

Kadangi didžioji komunalinių atliekų sraute susidarančių antrinių žaliavų dalis – pakuočių atliekos, tikimasi, kad bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, bus sukurtos efektyvios antrinių žaliavų surinkimo sistemos. Planuojama, kad antrinių žaliavų surinkimo ir paruošimo perdirbimui veikla didžiąją dalimi bus organizuojama pakuočių atliekų tvarkymui licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų, teisės aktų nustatyta tvarka sudarius (1) sutartį su savivaldybe dėl bendradarbiavimo organizuojant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti ir (2) trišalę pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartį su savivaldybe ir atliekų tvarkytoju dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo

surinkimo, vežimo, paruošimo perdirbti, naudoti ir perdirbimo, naudojimo. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos neturėtų būti įtrauktos į mokestį už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, planuojama atliekų turėtojus – individualių namų valdų gyventojus, daugiabučius namus bei juridinius asmenis aprūpinti pakankamu kiekiu pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių ir organizuoti atskirą (rūšiuojamąją) šių atliekų surinkimą iš šių atliekų turėtojų. Vadovaujantis *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* nuostatomis, savivaldybės atliekų turėtojus rūšiuojamojo surinkimo priemonėmis (konteineriais arba maišais) turėtų aprūpinti iki 2018 m.

Gamintojų ir importuotojų organizacijos, aprūpinant atliekų turėtojus – pirmoje eilėje gyventojus – rūšiuojamojo pakuočių atliekų surinkimo priemonėmis, vadovaujasi šiomis prioritetinėmis nuostatomis:

- kiekvienai namų valdai (kuri gali būti aptarnaujama individualiais atliekų surinkimo konteineriais) pateikiamas 2–jų konteinerių komplektas – 120 litrų (atskiram stiklo atliekų surinkimui) ir 240 litrų talpos (atskiram visų kitų pakuočių atliekų surinkimui); savivaldybei pageidaujant, individualių namų valdų gyventojai vietoj konteinerių gali būti aprūpinami specialiais maišais pakuočių atliekų surinkimui;
- viešo (kolektyvinio) naudojimo specializuotais 3–jų konteinerių (STIKLAS, POPIERIUS, PLASTIKAS) komplektais gali naudotis ne didesniu kaip 150 metrų atstumu nuo jų esančių daugiabučių namų gyventojai, ir vienu komplektu vidutiniškai naudojasi ne daugiau kaip 300 gyventojų. Šie specializuoti konteineriai yra statomi kartu su mišrių komunalinių atliekų surinkimui skirtais konteineriais arba kiek galima arčiau mišrių komunalinių atliekų surinkimo vietų.

Preliminarus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms namų valdoms Šalčininkų rajono savivaldybėje įvertintas, numatant aprūpinti 80 proc. individualių namų valdų (Lentelė 29), darant prielaidą, kad dėl techninių aptarnavimo problemų ar kitų priežasčių dalis gyventojų naudosis kolektyvinėmis konteinerinėmis aikštelėmis ar bus aprūpinti kitomis rūšiavimo priemonėmis (pvz. maišais).

Lentelė 29. Preliminarus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms namų valdoms Šalčininkų rajono savivaldybėje.

Rūšiuojamojo surinkimo konteinerių poreikis individualių namų valdose, vnt.		
Stiklo atliekoms (120 l)	Kitų pakuočių atliekoms (240 l)	Iš viso:
7.414	7.414	14.827

Šaltinis: Savivaldybės duomenys, 2015 m.

Vertinama, kad šiomis priemonėmis Šalčininkų rajono savivaldybėje 2020 m. bus surenkama beveik 1.019 tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (aptarnaujant bendrai 7.414 konteinerių komplektų). Preliminariu vertinimu, tinkamos perdirbti pakuočių ir kitų antrinių žaliavų atliekos sudarys iki 51 proc., o likusios bus panaudotos energijos gamybai.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane savivaldybėms rekomenduojama tankinti visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių tinklą:

- iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 150 metrų;
- iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 100 metrų.

Vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerinių aikštelių išdėstymo schemas. Vadovaujantis *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* nuostatomis, savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. privalo patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. Plano rengimo metu Šalčininkų rajono savivaldybės antrinių žaliavų surinkimo konteinerių išdėstymo schema buvo atnaujinimo stadijoje ir jos patvirtinimas buvo numatytas 2016 m. pradžioje. Tik patvirtinus šią schemą, bus aiškus Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje reikiamų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerinių aikštelių ir pačių konteinerių poreikis.

Be to, *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatyta, kad savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprupinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.

Preliminariu vertinimu, savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, viešose erdvėse bei kitose teritorijose pagal poreikį reikia įrengti (ar rekonstruoti) 100 vnt. antrinių žaliavų surinkimo konteinerinių aikštelių (Lentelė 30). Papildomai planuojama įrengti (ar rekonstruoti) 21 vnt. antrinių žaliavų surinkimo konteinerinių aikštelių sodų ir garažų bendrijose bei 57 vnt. – kapinėse. Tokiu būdu planuojama pasiekti, kad bendrai savivaldybės teritorijoje būtų 178 vnt. antrinių žaliavų surinkimo konteinerinių aikštelių ir vidutiniškai viena antrinių žaliavų surinkimo konteinerinė aikštelė aptarnautų apie 204 gyventojus, todėl vertinama, kad aikštelių skaičius bus pakankamas.

Lentelė 30. Preliminarus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių (konteinerių pastatymo vietų) poreikio vertinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje

Konteinerių pastatymo vietos/aikštelės	Skaičius, vnt.*	Gyventojų skaičius, 2014 m.**	Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė**
Esamos	100	36.391	364
Planuojamos įrengti ar rekonstruoti	178		–

Viso 2020 m.	178	204
--------------	-----	-----

*Šaltinis: * Savivaldybės administracijos duomenys, 2015 m.; ** Savivaldybės ataskaita AAA už 2014 m.*

2014–2020 m. planavimo laikotarpiu pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais aikštelių įrengimą planuojama plėtoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą Šalčininkų rajono savivaldybėje, bei pasinaudojant Europos Sąjungos ar nacionalinės paramos lėšomis. Vietose, kuriose nebus techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai bus netikslingas, planuojama taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimą ar kt.). Priemonės įgyvendinimo apimtys priklausys savivaldybės finansinių galimybių, gamintojų ir importuotojų organizacijų indėlio bei Europos Sąjungos ar nacionalinės paramos.

Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, preliminariniu vertinimu planuojama įsigyti bent 534 vnt. specialių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių ir jais aprūpinti kolektyvinio rūšiavimo konteinerines aikšteles. Atsiradus poreikiui ir finansinėms galimybėms, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektais planuojama aprūpinti švietimo ir ugdymo ar kitos visuomeninės paskirties objektus.

Šiuo metu įdiegtas pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas kolektyviniais atliekų konteineriais neužtikrina efektyvaus ir pakankamo pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimo. Savivaldybės administracijos duomenimis, vienos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės efektyvumas siekia vidutiniškai 0,8 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų per metus, t. y. vidutiniškai vienoje pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelėje surenkama apie 0,82 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų per metus. Todėl planuojama ypatingą dėmesį skirti visuomenės švietimo ir informavimo priemonėms, skatinančioms visuomenę efektyviau rūšiuoti komunalines atliekas. Be to, planuojama įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą (t. y. atsakingi savivaldybės ir/ar atliekų surinkimo įmonės darbuotojai turėtų periodiškai tikrinti ir prižiūrėti, kaip atliekų turėtojai atskiria antrines žaliavas iš bendro komunalinių atliekų srauto).

Planuojama, kad iki 2020 m. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerinių aikštelių tinklą išplėtojus iki bendro jų skaičiaus 178 vnt. bei įvertinus, kad dėl visuomenės švietimo ir informavimo priemonių taikymo rūšiavimo efektyvumas kasmet augs, planuojama, kad 2020 m. viešo (kolektyvinio) naudojimo konteineriais bus surenkama apie 154 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (arba 0,87 tonos/metus viena aikštele).

Gyventojams ir toliau bus suteikiama galimybė pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas nemokamai priduoti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, esančias Vilniaus g. 3G, Šalčininkuose, Malūno g. 20, Eišiškėse ir Jašiūnų k., Jašiūnų sen. Be to, esant poreikiui ir finansinėms galimybėms, planuojama įrengti papildomą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Dieveniškų ar Poškonių seniūnijoje (Dieveniškų „apendikse“). 2020 m. planuojama, kad

didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse bus surinkta ir perduota atitinkamų atliekų perdirbėjams apie 23 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų.

Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas planuojama ir šiomis priemonėmis:

- tobulinti vietinės rinkliavos/įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą apskaičiavimo metodiką, vadovaujantis Vyriausybės nutarimu patvirtintomis taisyklėmis: parengti ir patvirtinti teisės aktus, reikalingus Vyriausybės patvirtintoms taisyklėms įgyvendinti; atlikti kitus parengiamuosius darbus įdiegiant dvinarę vietinę rinkliavą/įmoką;
- tobulinti atliekų turėtojų registrą ir sukurti atliekų surinkimo ir tvarkymo apskaitos bei monitoringo sistemą (duomenų teikimo ir ataskaitų analizės sistemą ON–line režimu): tobulinti atliekų turėtojų registrą; identifikuoti kontenerius ir jų tuštinimo faktą; vykdyti visų savivaldybės teritorijoje surinktų, tvarkomų ir šalinamų komunalinių atliekų apskaitą ir kontrolę; formuoti ataskaitas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vertinimui; paskaičiuoti atliekų turėtojų įmokos dydžius;
- toliau tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą, vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais;
- vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas.

Vertinama, kad įgyvendinus visas numatytas *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* priemones (Lentelė 22), 2020 m. bus atskirai surinkta apie 998 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (Lentelė 25), kurios bus perduotos pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, bei 502 tonos – perduotos panaudojimui energijos gamybai ar šalinimui.

5.2.4 Elektros ir elektroninės įrangos bei kitų specifinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Savivaldybė privalo aprūpinti gyventojus atskiro surinkimo priemonėmis, skirtomis ir šioms komunalinėms atliekoms:

- pavojingosioms atliekoms;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekoms;
- naudotoms padangoms;
- didelių gabaritų atliekoms (statybos ir griovimo atliekoms, baldams ir kt.);
- tekstilės atliekoms.

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą) savivaldybės teritorijoje numatomas per šiuo metu veikiančias didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, esančias Vilniaus g. 3G, Šalčininkuose, Malūno g. 20, Eišiškėse ir Jašiūnų k., Jašiūnų sen. Be to, esant poreikiui ir finansinėms galimybėms, planuojama įrengti papildomą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Dieveniškių ar Poškonų seniūnijoje (Dieveniškių „apendikse“).

Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi alternatyvūs šių atliekų atskiro surinkimo būdai, t. y. surinkimas atliekų turėtojų apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus) bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita).

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su savivaldybe sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių surinkimo. Specifinių atliekų srautų surinkimas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę bus organizuojamas VAATC, pagal sutartis su gamintojų ir importuotojų organizacijomis ar jų įsteigtomis organizacijomis dėl šių srautų surinkimo ir aikštelių dalinio finansavimo. Dėl šios priežasties minėtų atliekų tvarkymo sąnaudos neturėtų būti įtrauktos į mokestį už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į nepavojingų atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybė, organizuodama komunalinių atliekų surinkimo sistemą, užtikrins atskiro buitės pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybė užtikrins buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jos organizuojamoje atliekų tvarkymo sistemoje nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas per VAATC eksploatuojamas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ir apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus). Savivaldybė ne rečiau kaip 2 kartus per metus gyventojams teiks išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą. Ši informacija bus skelbiama savivaldybės interneto svetainėje, informuojant apie pavojingųjų atliekų tvarkymo svarbą, pavojingųjų atliekų surinkimo savivaldybės teritorijoje vietas (nurodomos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu tokios nustatytos), gyventojų teises perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietose bei kitą aktualią informaciją.

Savivaldybė, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius kontenerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Gyventojai naudotas padangas ir toliau galės pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, kuriose jos priimamos aikštelės operatoriaus nustatyta tvarka (ribojant nemokamai pridudamų padangų kiekį). Variklinių transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto metu susidariusių netinkamų naudoti padangų surinkimas ir toliau numatomas teisės aktų nustatyta tvarka, paliekant variklinių transporto priemonių techninę priežiūrą ir remontą atliekančioms įmonėms, taip pat atiduodant padangų platintojams, jeigu atiduodamos padangų atliekos skirtos tam pačiam transporto priemonės tipui ir padangų atliekų skaičius (skaičiuojant vienetais) atitinka atliekų turėtojo perkamų padangų skaičių.

Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes ir apvažiavimo būdu.

5.2.5 Po rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą numatoma ir toliau vykdyti regioniniu principu. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* numatyta, kad savivaldybės iki 2016 m. privalo baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.

Šiuo tikslu VAATC įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamą projektą „*Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, Vilniaus mieste, Jočionių g., šalia termofikacinės elektrinės, bus pastatyti regioniniai atliekų mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, kurių metiniai pajėgumai sieks apie 250 tūkst. tonų. Projekto įgyvendinimas leis išplėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą Vilniaus apskrityje, kad būtų vykdomos Europos Sąjungos nustatytos atliekų tvarkymo užduotys ir įgyvendinami *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatyti reikalavimai. Pagrindinė šių įrenginių mechaninio rūšiavimo grandies paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti antrines žaliavas (metalus, plastiką, popierių, kartoną, stiklą), biologiškai skaidžias atliekas ir kietojo atgautojo kuro frakciją. Mechaninio rūšiavimo metu atskirta biologiškai skaidžių atliekų frakcija bus apdorojama biodžiovinimo būdu.

Iki mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių veiklos pradžios dalies pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskyrimas iš mišrių komunalinių atliekų ir toliau bus vykdomas atliekų rūšiavimo linijoje, joje atskiriant apie 6 proc. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų.

Vertinama, kad nuo 2016 m. po pirminio rūšiavimo ir tvarkymo susidarymo šaltinyje apdorojimui į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius kasmet bus nukreipiamas nuo 4.816 iki 3.917 tonų Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje surinktų mišrių komunalinių atliekų srautas.

Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojant mišrias komunalines atliekas, kasmet bus išrūšiuojama ir perduodama naudoti pakartotinai arba perdirbti nuo 1.058 tonų 2016 m. iki 689 tonų 2020 m. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Tai sudarys nuo 22 proc. iki 18 proc. nuo į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius patekusių mišrių komunalinių atliekų srauto (Lentelė 25). Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskiriamų antrinių žaliavų kiekis priklausys nuo to, kaip sparčiai ir efektyviai bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas bei gėrimų pakuočių užstato sistema. Kuo atliekų turėtojai geriau rūšiuos pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas jų susidarymo vietoje, tuo labiau mažės šių atliekų kiekis ir kokybė mišrių komunalinių atliekų sraute ir atitinkamai mažės pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų išskyrimas mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo įrenginiuose.

Vertinama, kad biologiniam apdorojimui bus nukreipiama nuo 1.433 tonų 2016 m. iki 1.414 tonų 2020 m. biologiškai skaidžių atliekų frakcijos per metus (apie 36 proc. nuo į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius patekusio mišrių komunalinių atliekų srauto). Atskirta biologiškai skaidi atliekų dalis bus apdorojama biodžiovinimo būdu. Po biologiškai skaidžių atliekų biologinio apdorojimo gautas kietasis atgautasis kuras (vidutiniškai apie 970 tonų kasmet, kas sudarys vidutiniškai apie 25 proc. nuo į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius patekusių mišrių komunalinių atliekų srauto) bus perduotas naudojimui energijos gamybai atliekų deginimo įrenginiuose, esančiuose Vilniaus ar kitų Lietuvos komunalinių atliekų tvarkymo regionų (Klaipėdos, Kauno, Šiaulių) teritorijose.

Mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo metu iš stambios apdorojamų atliekų frakcijos atskirtas didesnę nei 12 MJ/kg energetinę vertę turintis kietasis atgautasis kuras (vidutiniškai apie 1.082 tonų kasmet, kas sudarys apie 28 proc. nuo į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius patekusių mišrių komunalinių atliekų srauto) bus perduotas naudojimui energijos gamybai atliekų deginimo įrenginiuose, esančiuose Vilniaus ar kitų Lietuvos komunalinių atliekų tvarkymo regionų (Klaipėdos, Kauno, Šiaulių) teritorijose.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane numatyta, kad jeigu viename komunalinių atliekų tvarkymo regione susidarančias komunalines atliekas numatoma tvarkyti kito regiono teritorijoje esančiuose atliekų tvarkymo įrenginiuose, tokio tvarkymo sąlygos turi būti nustatytos abiejų komunalinių atliekų tvarkymo regionų regioniniuose atliekų tvarkymo planuose. UAB „Fortum Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje 2014 m. pabaigoje buvo išduotas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas energijai naudoti po rūšiavimo likusias netinkamas perdirbimui energetinę vertę turinčias atliekas ir iš kitų Lietuvos regionų. Be to, Kaune ir Vilniuje planuojama pastatyti atliekų deginimo įrenginius, kuriuose kaip kuras būtų naudojamos po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energetinę vertę turinčios komunalinės atliekos. AB „Akmenės cementas“ taip pat planuoja cemento gamybai naujoje sauso būdo klinkerio krosnyje energijos gamybai naudoti kietąjį atgautąjį kurą. Atliekų deginimo įrenginys, į kurį bus perduotos po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energetinę vertę turinčios komunalinės atliekos, kietasis atgautasis kuras ar kitos deginimui tinkančios komunalinės atliekos, bus atrinktas konkurso būdu, kurį organizuos VAATC.

Po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbti ar panaudoti energijai išgauti komunalinės atliekos (vidutiniškai apie 870 tonų per metus, t.y. apie 22 proc. į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius patekusių mišrių komunalinių atliekų srauto) bus nukreipiamos šalinimui Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne (25 lentelė).

Nuo 2016 m. neapdorotų mišrių komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne bus visiškai nutrauktas, t.y. visos mišrios komunalinės atliekos bus apdorojamos regioniniuose mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose ir neapdorotos į sąvartyną nepateks. Sąvartyne planuojama šalinti tik mechaninio biologinio apdorojimo metu atskirtas inertines atliekas, atskirai surinktas perdirbimui ir panaudojimui netinkamas didelių gabaritų atliekas, statybos ir griovimo, įskaitant asbesto, ir kitas perdirbimui ar panaudojimui netinkamas atliekas.

Vertinama, kad 2020 m. šalinamos komunalinės atliekos sudarys tik apie 16 proc. nuo viso rajone susidarančių komunalinių atliekų kiekio (Lentelė 25), tuo būdu bendras planuojamas panaudoti ir perdirbti rodiklis sieks apie 84 proc. Dėl planuojamu laikotarpiu numatytų atskiro komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo plėtos priemonių įgyvendinimo bei mišrių komunalinių atliekų srauto apdorojimo mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose, 2020 m. nustatyta mažiausiai 50 proc. komunalinių atliekų sraute esančių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų paruošimo naudoti pakartotinai ir perdirbti užduotis bus įgyvendinama (Lentelė 26).

6. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

2013–2014 m. laikotarpiu atliekų surinkimo ir transportavimo iki tvarkymo/šalinimo įrenginių kaina kito nuo 208,00 Lt/toną (60,24 Eur/toną) iki 279,01 Lt/toną (80,81 Eur/toną) ir sudarė didžiąją dalį (81–74 proc.) bendrose komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinėse sąnaudose. Mišrių komunalinių atliekų šalinimo sąvartyne kaina („vartų mokestis“) Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje surinktomis atliekomis 2013 m. sudarė 52,00 Lt/toną (15,06 Eur/toną, taigi bendros komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos 2013 m. sudarė 260,00 Lt/toną (75,30 Eur/toną). 2014 m. balandžio mėn. VAATC padidinus sąvartyno „vartų mokestį“ iki 100,53 Lt/toną (29,12 Eur/toną), bendros sistemos sąnaudos tonai atliekų augo apie 46 proc., ir plano rengimo metu sudarė 379,54 Lt/toną (109,92 Eur/toną).

Tarifai už komunalinių atliekų tvarkymą buvo patvirtinti 2014 m. kovo 27 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu T–1060 „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo tarifų ir įkainių patvirtinimo“.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane numatytų priemonių įgyvendinimas turės įtakos įmokos už atliekų tvarkymą dydžiui. Siekiant įgyvendinti savivaldybei nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, būtina infrastruktūros plėtra. Reikšmingiausias šiame plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokai už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su naujų komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo priemonių bei naujos regioninės infrastruktūros diegimu.

Regionė planuojamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimo poveikis ekonominiu, finansiniu ir socialiniu aspektais buvo įvertintas galimybių studijoje „*Vilniaus apskrities komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra*“. Studijoje detalčiai buvo įvertintas finansavimo, investicijų poreikis, ekonominių ir kitų priemonių naudingumas ir tinkamumas, sprendžiant komunalinių atliekų tvarkymo problemas ir kuriant pajėgumus joms tvarkyti. Vertinant atliekų tvarkymo sąnaudas, studijoje įvertintas MBA įrenginių poveikis bei išlaidos kitiems (esamiems ir numatomiems įrengti) infrastruktūros objektams (naujos regioninio sąvartyno sekcijos įrengimo, regioninio sąvartyno, DGASA ir ŽAKA eksploatacijai, uždarytų sąvartynų priežiūrai ir monitoringui), kaip ir tiesioginės VAATC veiklos sąnaudos veiklos administravimui ir visuomenės švietimui. Galimybių studijoje buvo įvertinta, kad, įgyvendinus projektą, projekto įgyvendinimo pradžioje gyventojai mokės už komunalinių atliekų tvarkymą vidutiniškai 0,63 proc. nuo disponuojamų namų ūkio pajamų, o iki 2020 metų šis rodiklis išaugs iki 0,75 proc.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo Galimybių studijos parengimo padidėjo sąvartyno tarifas (iki 129,95 Lt/toną), buvo nustatytas didesnis nei numatyta galimybių studijoje MBA įrenginių „vartų mokestis“ (168,19 Lt/toną), o taip pat numatomas įvesti sąvartyno mokestis (nuo 75 Lt/toną 2016 metais iki 155 Lt/toną 2020 metais), rengiant „Vilniaus apskrities regioninį 2014–2020 m. atliekų tvarkymo planą“ buvo perskaiciuotas mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą rodiklis lyginant su vidutinėmis disponuojamomis namų ūkio pajamomis. Nustatyta, kad 2016 m. mokestis už komunalinių atliekų tvarkymą sudarys vidutiniškai 0,79 proc. nuo disponuojamų namų ūkio pajamų, o iki 2020 metų šis rodiklis išaugs iki 0,82 proc., t.y. išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą neviršys 1 proc. vidutinių (disponuojamų) namų ūkio pajamų.

Tačiau atkreipiamas dėmesys, kad tiksliau įvertinti šį sąnaudų augimą bus galima tik tuomet, kai bus apibrėžti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatacijos principai, nustatytos VAATC ir MBA operatoriaus paslaugų kainos, priklausomai nuo to, kokios veiklos bus įtrauktos į savivaldybės atliekų tvarkymo operatoriaus paslaugų apimtį, o kurioms bus samdomos atskiros paslaugos (pvz., atskirų srautų surinkimui apvažiavimo būdu).

Pradėjus eksploatuoti MBA įrenginius, atliekų surinkimo ir transportavimo iki tvarkymo/šalinimo įrenginių sąnaudos neturėtų didėti, įvertinant tai, kad atstumas nuo Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijos iki MBA įrenginių Vilniaus mieste, Jočionių g., yra mažesnis nei iki Vilniaus apskrities regioninio komunalinių atliekų sąvartyno Kazokiškių k., Elektrėnų sav.

Planuojamų sąnaudų atskiro maisto ir virtuvės atliekų surinkimui ir tvarkymui dydis bei poveikis įmokai nevertintas, kadangi tai galės būti nustatyta tik įvykdžius pilotinį projektą Vilniaus apskrityje. Kitos numatytos šio plano priemonės (visuomenės švietimas ir informavimas, kitos) esminio poveikio įmokos dydžiui neturės.

Vertinama, kad didelę įtaką sąvartyno „vartų mokesčio“ padidėjimui turės valstybinis mokestis už šalinamas atliekas, nustatytas 2014 m. lapkričio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtame *Lietuvos Respublikos Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo NR. VIII–1183 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7, 8 priedėliais įstatyme Nr. XII–1328*. Vadovaujantis minėtais pakeitimais, mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifas už nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamas atliekas 2016 m. bus 21,72 EUR/toną ir kasmet didės po 5,79 EUR/toną, o 2020 m. sieks 44,89 EUR/toną. Siekiant, kad sąvartyno „vartų mokestis“ už komunalines atliekas didėtų kuo mažiau arba nuo 2016 m. nedidėtų, planuojama sąvartyne šalinti tik perdirbimui ir deginimui nebetinkamas komunalines atliekas.

Įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimo kaštams įtakos taip pat gali turėti dvinarės įmokos nustatymo reikalavimas, vadovaujantis *Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodika*, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711. Savivaldybė privalės priimti teisės aktus, reikalingus metodikos įgyvendinimui, ir nustatyti naujus įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Pagrindines investicijas, reikalingas dvinarės vietinės rinkliavos įvedimui, sudarys investicijos į pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemones (konteinerius ir konteinerinių aikštelių įrengimą), tačiau planuojama, kad šios priemonės bus įrengiamos ES

struktūrinės paramos, nacionalinės paramos ir pakuočių gamintojų ir importuotojų lėšomis, todėl ženklios įtakos vietinės rinkliavos dydžiui neturės.

Įmokos už atliekų tvarkymą dydžio augimas yra ribojamas *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatyto reikalavimu, kad išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą negali viršyti 1 proc. disponuojamų namų ūkio pajamų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkiui per mėnesį 2013 m. Vilniaus regione sudarė 2.749 Lt (796 Eur) (Lietuvos Respublikoje – 2.525 Lt (731 Eur)).

7. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos Lentelė 22;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma Lentelė 26):
 - ar vykdomos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys:

Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis Šalčininkų rajono savivaldybėje, tonų/metus			
2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
4.355	3.919	3.484	3.048

- ar vykdoma *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatyta komunalinių atliekų naudojimo užduotis;
- ar vykdoma *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatyta popieriaus ir kartono, metalo, plastiko ir stiklo atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti užduotis;
- ar vykdomos kitos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

Lentelė 31. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas.

Tikslas	Vertinimo kriterijus	Rodikliai		Institucija, atsakinga už vertinimo kriterijaus įgyvendinimą
		2016 metai	2020 metai	
1. Ilgalaikis strateginis atliekų tvarkymo tikslas – mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip mažinti gamtos, kitų	komunalinių atliekų, šalinamų sąvartynuose, kiekis, procentais	55	35	savivaldybės
		<i>Šalčininkų rajono savivaldybė</i>

Tikslas	Vertinimo kriterijus	Rodikliai		Institucija, atsakinga už vertinimo kriterijaus įgyvendinimą
		2016 metai	2020 metai	
išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose				
2. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą	įrengti ir veikiantys mišrių komunalinių atliekų mechaninio ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, vienetais	10	10	savivaldybės, regioniniai atliekų tvarkymo centrai
		Šalčininkų rajono savivaldybė/URATC
	sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su 2000 m. kiekiu, procentais	45	35	savivaldybės
		Šalčininkų rajono savivaldybė
3. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas	užtikrinta komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, procentais	100	100	savivaldybės
		Šalčininkų rajono savivaldybė

- kaip įgyvendinamas atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas (atliekų tvarkymo hierarchija), vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal Lentelę 32 pateiktus rodiklius:

Lentelė 32. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimo vertinimo rodikliai.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai	4) Naudoti pakartotinai paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2015 m.
	5) Naudoti pakartotinai paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Nuo 2015 m.
Atliekų paruošimas perdirbimui	6) Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų bei paruoštų naudoti pakartotinai ir perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	7) Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas bei paruoštas naudoti pakartotinai ir perdirbti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Nuo 2016 m.
	8) Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	9) Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	10) Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	11) Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Nuo 2014 m.
Atliekų naudojimas	12) Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Nuo 2016 m.
Atliekų šalinimas	13) Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc.	Nuo 2016 m.
		Ne daugiau nei 35 proc.	Nuo 2020 m.
	14) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	Nuo 2014 m.
	15) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	Nuo 2014 m.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo
2014–2020 m. plano
1 priedas

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS DUOMENYS APIE KOMUNALINES
ATLIEKAS SURENKANČIAS, RŪŠIUOJANČIAS, APDOROJANČIAS,
NAUDOJANČIAS AR ŠALINANČIAS ĮMONES ŠALČININKŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖJE**

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
1.	UAB „Tvarkyba“	Mišrios komunalinės atliekos, gatvių valymo atliekos, septinių rezervuarų dumblas, žaliosios atliekos.	Surinkimas, vežimas.
2.	UAB „Polivektris“	Plastikai ir plastikinė pakuotė, mediena ir medinės pakuotės.	Surinkimas, vežimas, perdirbimas, laikymas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti.
3.	UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“	Mišrios komunalinės atliekos, gatvių valymo atliekos, biologiškai suyrančios atliekos, septinių rezervuarų dumblas.	Surinkimas, vežimas.
4.	UAB „Mirita“	Metalai ir metalinės pakuotės.	Surinkimas, vežimas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti, eksportas, laikymas.
5.	UAB „Seltanas“ (buveinė Šalčininkų m.)	Nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, metalai ir metalinės pakuotės, baterijos ir akumuliatoriai, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotė, nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluoangliavandenilių, baterijos ir akumuliatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03, nerūšiuotos baterijos ar akumuliatoriai, kuriuose yra tos baterijos, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21 ir 20 01 23, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių, mediena ir medinės pakuotės, stiklinės pakuotės.	Surinkimas, vežimas, laikymas, importas, eksportas, prekyba, tarpininkavimas.
6.	UAB „Seltanas“ (padalinys Eišiškių m.)	Metalai ir metalinės pakuotės, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35.	Surinkimas, vežimas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti, prekyba, tarpininkavimas, būsenos ar sudėties pakeitimas, laikymas, importas, eksportas.
7.	UAB „Jašiūnų keramika“	Plastikas ir plastikinės pakuotės.	Importas, eksportas, perdirbimas, laikymas.
8.	UAB „Švarybė“ (buveinė Gerviškių k.)	Stiklas, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, metalai ir metalinės pakuotės, drabužiai, tekstilės gaminiai, mediena, didžiosios atliekos, biologiškai suyrančios virtuvių ir valgyklų atliekos maistinis aliejus ir riebalai, biologiškai suyrančios atliekos, baterijos ir akumuliatoriai, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, kaminų valymo atliekos, gruntas ir akmenys, kitos biologiškai nesuyrančios atliekos, mišrios komunalinės atliekos, turgaviečių atliekos, gatvių valymo liekanos.	Surinkimas, vežimas.

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
9.	UAB „Švarybė“ (padalinys Šalčininkų m.)	Mišrios komunalinės atliekos, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, plastikai ir plastikinė pakuotė, stiklas ir stiklo pakuotės, mediena ir medinės pakuotės.	Surinkimas, vežimas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti, laikymas.
10.	UAM „Merkio kilpa“	Metalas ir metalinės pakuotės, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35, plastikai ir plastikinės pakuotės, nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21 ir 20 01 23, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių.	Surinkimas, vežimas, importas, eksportas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti, prekyba, tarpininkavimas, laikymas, prekyba.
11.	UAB „Ekoterra“	Metalas ir metalinės pakuotės, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35, baterijos ir akumuliatoriai, Stiklas ir stiklo pakuotės, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, plastikai ir plastikinė pakuotė, mediena ir medinės pakuotės, drabužiai, tekstilės gaminiai, mišrios komunalinės atliekos, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių, baterijos ir akumuliatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03, nerūšiuotos baterijos ar akumuliatoriai, kuriuose yra tos baterijos, dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio.	Surinkimas, vežimas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti, atliekų būsenos ar sudėties pakeitimas, laikymas.
12.	UAB „VAATC“ (DGASA Eišiškių m.)	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, plastikai ir plastikinė pakuotė, stiklas ir stiklo pakuotės, vaistai, nenurodyti 20 01 31, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35, baterijos ir akumuliatoriai, nenurodyti 20 01 33, drabužiai, tekstilės gaminiai, didžiosios atliekos, biologiškai suyrančios atliekos (žolė, lapai), Metalai ir metalinės pakuotės.	Laikymas.
13.	UAB „VAATC“ (DGASA Šalčininkų m.)	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, plastikai ir plastikinė pakuotė, stiklas ir stiklo pakuotės, Metalai ir metalinės pakuotės, vaistai, nenurodyti 20 01 31, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35, baterijos ir akumuliatoriai, nenurodyti 20 01 33, mediena ir medinės pakuotės, drabužiai, tekstilės gaminiai, biologiškai suyrančios atliekos (žolė, lapai), didžiosios atliekos.	Laikymas.
14.	UAB „VAATC“ (kompostavimo aikštelė Čiužiakampio k.)	Želdynų karpymo ir sodo atliekos, prižiūrimuose vejose nupjauta žolė, medelių, krūmų ir gyvatvorių negenėtos šakelės, nukritę medžių lapai, daržininkystės atliekos.	Surinkimas, vežimas, perdirbimas, laikymas.
15.	UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Metalai ir metalinės pakuotės, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35, kitaip neapibrėžtos frakcijos (sudedamosios elektros ir elektroninės įrangos	Surinkimas, vežimas, importas, eksportas, atliekų paruošimas naudoti ir šalinti, laikymas.

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
		dalys), baterijos ir akumuliatoriai, nenurodyti 20 01 33, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, plastikai ir plastikinė pakuotė, mediena ir medinės pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, maistinis aliejus ir riebalai, biologiškai suyrančios virtuvių ir valgyklų atliekos, kitaip neapibrėžtos komunalinės atliekos, biologiškai suyrančios virtuvių ir valgyklų atliekos, stambiagabaritės atliekos, nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių, nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21 ir 20 01 23, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių, dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio, baterijos ir akumuliatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03, nerūšiuotos baterijos ar akumuliatoriai, kuriuose yra tos baterijos, mediena, kurioje yra pavojingų cheminių medžiagų.	
16.	UAB „Eviteks“	Plastikai ir plastikinė pakuotė, stiklas ir stiklo pakuotės, popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, mediena ir medinės pakuotės.	Surinkimas, vežimas, laikymas, perdirbimas.